

Uredništvo in upravnstvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vseh dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Harščina lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K
Posamezne številke 10 v.
Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
silih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 29.

Maribor, dne 10. marca 1911.

Letnik III.

„Štajerčeva“ stranka — predstraža nemštva.

„Die Abwehr gegen die Slovenen muß eine praktische sein, sie muß sich von allen Phrasen frei halten. In erster Linie arbeitet die „Štajer“-Partei, indem sie um die Städte des Unterlandes einen deutschfreundlichen Ring zieht: sie ist die Vortruppe des Deutschtums.“

Govoril 4. t. m. Linhart v
Gračcu. (Glej „Gr. Tagblatt“
od 8. t. m.)

Ze v zadnji številki smo na kratko omenili fa-
mozni Linhartov govor na nekem shodu nemških bur-
šakov v Gračcu. Zadeva je tako simptomatična in
razkriva vso hinavsko podlost štajercijanstva s tako
kričečo silo, da se nam zdi umestno, jo nekoliko o-
svetliti. V sedanjem času, ko nemškutarija zopet
enkrat drzno dviga glavo, si štejemo naravnost v
dolžnost, razkriti tajne sile in namene, ki vodijo pro-
pagando renegatstva.

Naši štajercijanci se radi delajo dobre Slovence. Svetohlinsko obračajo oči proti nebu in zatrjuje-
jo, da nas hočejo ohraniti dobre Slovence, da pa žele
sporazuma in prijateljstva med nami in našimi nem-
škimi sosedi. V vseh varijacijah slikajo koristi, ki bi
jih imeli mi, če bi ostali še nadalje v nemškem jerob-
stvu in bi se ne osamosvojili. Kakor kaka nebeška
poslanica, se čitajo štajercijanske obljube, ki bi se
izpolnile, če bi mi še nadalje hlapčevali in robotarili
oholemu Nemcu. Naravnost ganljivo je, s kako nepre-
kosljivo zlobnostjo in hinavščino se zna udarjati na
streme naše domovinske ljubezni, ko se začne slikati,
kako hočejo ti kranjski Slovencei raztrgati lepo zeleno
Štajersko in jo vreči v nenasitno žrelo — risum tene-
atis amici! — Srbije.

Mi smo že od nekdaj z neizprosno doslednostjo
razkrinkavali te nemškutarske podlosti. Na nešteti-
h slučajih smo dokazovali, da je prvi in edini namen
„Štajerca“, sistematično vzgajati neznačajne nemšku-
tarje in pripravljati pot ter vstvarjati razpoloženje za
popolno pomčenje slovenskega ljudstva, ker le po-
tem je mogoče, da obdrže sedanji nemški mogotci svo-

jo gospodarsko premoč in omogočijo zgradbo zaželje-
nega mostu od Balta do Adrije.

Naše trditve, ki so mnogokrat bazirale samo na
dejstvih, katera so bila za manj poučene neumljiva,
je sedaj podkrepil glavni eksponent ponemčevalne
propagande, urednik Linhart.

Ni irelevantno, da je ravno Linhart pribil zgo-
raj navedeni smoter štajercijanstva. Med voditelji gi-
banja je samo Linhart, ki se je še nedolgo tega čutil
kot Slovenca, ki je slovenske matere sin. Vsi drugi
stebri nemškutarstva so, če že ne pravi Nemci, vsaj
že vkoreninjeni nemškutarji, od katerih ni pričako-
vati, da bi čutili in mislili drugače, kakor je govoril
Linhart. In če bi eden od teh tudi tako govoril, bi se
iz tega še ne dalo izvajati posebnih posledic, ker bi
se njegove trditve smatrale za mnenje Nemca, s kate-
rim nimajo „Štajerčevi“ slovenski (?) napredni kmet-
je nič opraviti. Vse drugače je z Linhartovo emuncij-
acijo. On je urednik štajercijanskega glasila in kot
tak tudi glavni reprezentant fatamorganične stranke,
ker se njeni pravi tvoritelji iz prozornega namena
skrivajo v ozadju in s slepomišljenjem varajo javnost.
Nadalje je bil Linhart še Slovenec in bi moral naj-
bolj čutili težo, nemoralnost svojega političnega izdaj-
stva. Če podaja tedaj Linhart take izjave, so gotovo
resnične. Vidi se zopet, kako skvari renegatstvo ves
značaj, kako ustvarja politične kimavce in priveske,
ki so na razpolago za vsako, še tako nečedno dejanje,
ker so strli v sebi najsvetejše vzore in zabrisali s
kruto roko vse nežnejše čute in npravno zavest.

„Štajerčeva“ stranka je tedaj predstraža vse
nemštva. Ona ima nalogo, pahniti nas v stoletno su-
ženstvo nazaj in pomagati grabežljivemu Nemcu, da
nas oropa sinje Adrije, ter zagospoduje na naših gro-
bovih. Ne vznemirjamo se pa radi tega. Preveč po-
znamo zdravo moč slovenskega ljudstva in ne veru-
jemo in ne bomo verovali na njegov propad, čeprav
se nasprotniki ne vstrašijo nobenih sredstev in so
pri svojem peklenskem delu naravnost občudovanja
vredni. Ne le, da se nič ne bojimo posilinenštva, am-
pak celo privoščimo pangermanstvu to zbrano avant-
gardo. Ne da se tajiti in vsi vemo, da je res: kjer
gospodari šnops, tam se šopiri nemškutarstvo. Z de-
monom alkoholom ubijajo voditelji nemškutarstva na-
še ljudstvo, in iz teh duševnih mrličev si rekrutirajo
potem svojo maloštevilno gardo. Dobro se zavedajo,
da je renegatstvo identično z nemožatostjo in nezna-
čajnostjo, zato pa v polni zavesti širijo šnopsarski
strup, ker vedo, da izgubi šnopsar vse moralne opo-

re, da so šnopsarji neznačajnejši in magari tudi nem-
škutarji. Vse nemško vznemirjenje in razburjenje nič
ne pomaga: V znamenju žganja se širi nemštvo in
njegova kultura, ki je tukaj docela korumpirana, na
avstrijskem jugu.

Dr. Korošec o preosnovi društvene postave.

V seji poslanske zbornice dne 8. t. m. je dr.
Korošec glede na od vlade predloženo reformo
društvenega zakona kot generalni govornik naglašal
sledede:

Slovenec so v zbornici splošne in enake volilne
pravice bili prvi, ki so zahtevali, da naj se izpreme-
ni nova društvena postava. Življenje slovenskega
ljudstva je tesno zvezano z razvojem društvenega
življenja. Vse, kar so dosegli Slovenci, so dosegli z
društvenim življenjem. Odsekovi predlogi kažejo
strah, da vlada ne bo dovolila dalekosežne reforme
društvene postave, a obsegajo le napredek osobito
glede na označbo političnih in nepolitičnih društev in
glede na sodelovanje žensk po društvi. Pristaši slo-
venskega krščansko-socialnega programa simpatično
pozdravljajo, da se bodo smele tudi ženske udeleževati
društvenega življenja. A kakor so zastopniki vla-
de v odseku pustili poslance, da so sklepali sami o
postavi glede na stanovanjsko preskrbo in so še-le v
zbornici izjavili, da ima vlada tudi eno misel, nam-
reč to, da hoče izpremembe, tako je prišla tudi sedaj
vlada še-le v tistem trenutku, ko se razpravlja o od-
sekovem predlogu, s posebnim predlogom, ker hoče
tudi vlada si pridobiti zasluge pri reformi.

Vsak bi bil pričakoval, da bo vlada vsaj pri
tej reformi šla dalje, kakor odsek, ki se je bal, da bi
delala vlada težave. To se ni zgodilo. Vladni zakon-
ski načrt zahteva, da se mora izposlovati dovoljenje
za ustanovitev društva. Pri nameravani upravni re-
formi bi bili morali vse opustiti, kar se lahko izog-
nemo v moderni upravi. Za državne koristi bi zado-
ščalo, če bi naznanila društva po svoji ustanovitvi
oblasti svoj obstoj. Govornik graja, ker vladni za-
konski načrt omejuje pravice mladoletnih in ker se
omogočuje, da oblast lahko društva razpusti, „če so
nevarna skupnosti.“ Tako besedilo se lahko izrablja
do največje nejasnosti.

PODLISTEK.

Kajn.

(Črtica iz Italije.)

„Prvo, ali ne? Seveda, ti misliš, da sem se že
moral privaditi zaničevanju. Sedaj sem na tem, da
se me vrže na cesto. Zaradi mene, kdo vpraša po
meni, zaznamovane! Z očetom boš imel težko stali-
šče, ima zelo trdo glavo.“

Zato mi moraš Ti pomagati, da ga pomirim!
Brat, prosim te za to, poplačal Ti bom to uslugo bo-
gato, kolikor bom zamogel!“

„Ali si prinesel veliko denarja iz Amerike?“
vprašal je Vincenc prežeče.

„Okoli 5000 lir; zadostovalo bo!“

Zopet se je zablistalo skrivnostno v očeh po-
habljenca.

„5000 lir! Kako nesramno srečo si imel! Za-
dostovalo bode, da se nam pomaga iz stiske, ako pa
bode zadostovalo, da se ohladi očetova jeza, ne mo-
rem prisedeti. Govoril bom o tem z njim, na vsak na-
čin pa se ne smeš spoznati z njim danes. Najbolje bi
bilo, da te ne vidi ter greš v mojo sobico. Dal ti bo-
dem jesti in piti in nocoj lahko spiš na moji postelji.
Oče bo prišel danes pozno zvečer iz mesta. Ako te
bo opazil, bom rekel, da si tujec.“

„In jutri?“

„No, do jutri bo pač vse v redu?“

„Hvala lepa, Vincenc, tvoje bratsko srce se je
izkazalo, vkljub temu, da ima trdo lupino.“

Bernard je prijel svojega brata za roko in je
krepko stresel. Nato sta šla neenaka brata skupaj v
hišo.

Z nočjo se je vrnil domov iz mesta ostareli, a
za svoja leta še krepki Gennaro, precej opit. Nedaleč
pred hišo ga je pričakoval Vincenc.

„Kakšne novice prinašate, oče?“

„Slabe. Pri sodniji nočejo počakati nobenega
dneva več in nobeden izmed vseh, ki so se včasih na-
zivali moji prijatelji, mi noče ničesar posoditi. O, ti
pasji lopovi!“

„Torej smo čisto pri kraju?“

„Da, mogoče nas poženejo že jutri iz hiše. Oh,
nikdar bi ne prišlo tako daleč, ako bi ostal pri nas
Bernard.“

„Seveda, zopet stara pesem, ki jo moram po-
slušati dan za dnem. Pa sedaj ne pomagajo nobe-
ne tožbe več, vdati se moramo v žalostno usodo ter
iti služiti kot hlapci.“

„Da bi šel za hlapca? Nikoli, raje skočim v vo-
do ali pa — — —“

„Ali pa?“

„Ali pa zažgem svojo lastno hišo in se pustim
zapreti.“

„Zakaj? Ako hočete že toliko žrtvovati, vem za
drugo sredstvo, ki bi nam pomagalo, da bi lahko ži-
veli brez vsake skrbi še ostale dni našega življenja.“

„In to bi bilo?“

„Tukaj ni primeren kraj, da bi o tem govorila.
Pojdiva v kuhinjo in pijte kozarec žganja, ki vam bo
dal moči po dolgem potu.“

„Ti si vendar preklicano prebrisan, Vincenc.
Ti veš, kaj mi ugaja. Pojdiva, žejen sem, peklensko
sem žejen. In našel si sredstvo, ki bi nama pomaga-
lo. Res, radoveden sem — — —“

„Pst, oče, brez hrupa! V hiši imamo tujca, spi
v moji sobici.“

„Tujec pri nas?“

„Pozneje o tem, — sedaj pojdite in pijte — pijte
žganje!“

Vlekel je starca s seboj v slabo razsvetljeno ku-
hinjo.

Dva dneva pozneje je prišel v Gennarovo go-
stilno Lovro. Dobil je očeta pri steklenici vina v go-
stilniški sobi, med tem ko je pripravljaj Vincenc v
kuhinja kosilo.

„Dober dan, oče Gennaro, ali me ne poznate
več? Jaz sem Lovro Scarpa iz Sante Rosine, prija-
telj vašega sina Bernarda.“

„Bernarda?“ vprašal je starec radovedno.

„Seveda, bil sem njegov tovariš in sem se sku-
paj z njim povrnil v domovino.“

„Bernard je prišel nazaj?“

Stari Gennaro je skočil silno razburjen s svo-
jega sedeža.

„To bi morali vendar vedeti, — saj vas je ob-
iskal!“

„Ne, pri meni ni bil.“

„Nemogoče, prevčerašnjim sva se ločila, ko je
bil na poti k vam.“

„Predvčerašnjim — predvčerašnjim — to je bil
ta tujec — — —“

Smrtnobled je postal starčev obraz, roke so se
mu pričele tresti.

„Ali ga mogoče niste spoznali? Spremenil se je
seveda zelo močno, nosil je črno brado — — —“

Tu je Gennaro grozno zakričal. V istem trenu-
tu je prišel na vrata Vincenc.

„Kaj je?“

Ni spregovoril dalje. Z enim skokom je bil oče
poleg njega ter ga je zagrabil z obema rokama za
vrat.

„Kajn!“ zagrgal je starec.

„Kajn!“

„Na pomoč!“ hreščal je Vincenc, „znorel je, —
ubil me bo!“

„Kar bi bilo pravično! Bernarda sem umoril s
teboj, zakaj bi tebe sam ne ubil? — Poglejte to zver,
Lovrenc! Izrabljal je moje obupno stanje ter me upi-
janil do nezvesti, da sem mu pomagal v spanju u-

Govornik kaže na slučaj Slovenskega katoliškega političnega društva na Koroškem, ki ga je razpuštil koroški deželni predsednik, ki je smatral po društvu izvedeno zasebno ljudsko štetje državi nevarno. Med tem, ko tako nadzorujejo dogodke po društvih, ki se itak objavljajo po časopisju in ko hočejo obdržati to nadzorstvo, pa nimajo nobene kontrole dogovorov, sklenjenih po kartelih, ki globoko segajo v gospodarsko življenje.

Poslanec dr. Korošec končno izjavlja, da se bo njegova stranka zavzela za vse, kar bo omogočilo, da se bo društveno življenje svobodneje razvijalo.

Govor je zbornica splošno odobraval in mu živahno pritrdjevala.

Gospodarski paberki.

Nadšpekulacija na borzi.

Pred kratkim se je opozorilo javnost, da so na dunajski borzi sedaj notirani kurzi skoro vseh industrijskih in bančnih papirjev bili zvišani umetnim potom in da se bo sedanja višina težko vzdržala. Najbrže zna v kratkem času priti do velikega padca kurzov, in pri tem bo občinstvo trpelo škodo, banke in kapitalisti bodo pa vtaknili dobiček v žep.

To je že stara igra. Najprvo se navdahne občinstvo s špekulacijskim duhom, kurzi se vedno višajo in banke prodajo že plesnive papirje po jako ugodnih cenah lahko. Potem se pa kapitalisti pravčasno umaknejo in kar naenkrat pride polom: občinstvo prodaja papirje, katere je prej kupovalo za visoke cene, skoro zastonj. Da govorimo v primeri: krava, ki se je prej najedla pri jaslih občinstva, se izmolze v blagajne bančnega kapitala.

V najnovejšem času je dobila špekulacija nove žrtve radi delegacijskih sklepov, kajti akcije podjetij, ki bodo udeležena pri zidanju novih vojnih ladij, so dosegle neverjetno visoke cene. Sicer je res, da bodo ta podjetja delala dobre dobičke, toda čisto izključeno je, da bi imela tak dobiček, da bi se lahko opravičilo sedanje kurze. Zato se pa občinstvo svari, naj se ne spušča v take brezmiselne špekulacije, ampak naj raje svoj dober denar naloži na varnem.

Z denarnega trga.

Avstro-ogrška banka, kakor tudi nemška državna banka ste znižali obrestno mero. Toda na denarnem trgu ne verujejo, da bi se začela bolj živahna kupčija, da bi denar sploh postal tekoč. Nove bančne akcije, za katere so se spočetka, kakor se je videlo, kapitalisti trgali, se končno ne nahajajo v trdnih rokah, temveč jih imajo v posesti špekulanti. Velika posojila javnih faktorjev, o katerih se delajo načrti, pokvarijo veselje kapitalistom do nakupa akcij.

Glavna ovira na denarnem trgu je pa Amerika. Vsak teden pride iz New-Yorka zagotovilo, da se gospodarski položaj boljša, dokler kak mrzel tuš ne pokaže ravno nasprotno. V petek dne 24. februarja so bile borze v New-Yorku, Londonu in Berlinu v velikem strahu radi Amerike. Prometna komisija v Washingtonu je javila, da se je 19 ameriškim železnicam, ki so z ozirom na povišanje plačil uslužbenecem hotele zvišati pristojbine, to kratkoma odklonilo. Tako vzhodnim kakor zahodnim železnicam se je prepovedalo vsako zvišanje pristojbin, bodisi v tovrnem, bodisi v osebnem prometu. Železnice sicer še

lahko rekurirajo, toda ne obetajo si nobenega uspeha. Že od poletja se je pričakovala odločitev v pristojbinskem vprašanju. Prišla je, toda silno razočarala. Zvezna vlada dobro ve, da bodo železnice zvišane stroške kmalu pokrile z zvišanim prometom. V interesu domačega prebivalstva je ta odločitev zvezne vlade opravičena.

Drugače mislijo pa borze. Te vedo, da se bodo veleakcionarji maščevali nad new-yorško borzo. Zadržna pa zopet ve, da je v Londonu in Berlinu dosti „Amerikancev“ in da so ti Amerikanci glavni denarni dobavitelji New-Yorka. Zato so pa bili v Berlinu in Londonu dne 24. februarja slabo razpoloženi.

Hujše se pa le pride. Borzni ropot omenjenega petka je sijajen dokaz, kako opravičena je namera konservativcev v Nemčiji, dobavo tujih papirjev kolikor mogoče omejiti.

Da se je odklonilo zvišanje pristojbin, pa ni edina odločitev zvezne komisije. Večjega pomena kot odločitev je pa utemeljevanje slednje. V odločitvi se namreč izjavlja, da so železnice kot podjetja splošne koristi dolžne računati tudi z javnimi interesi, in da so delničarji zavezani, tem koristim se kolikor toliko žrtvovati.

To je čisto nepoznat glas onostran Oceana. Dosedaj se je poznalo tam le prosti kapital, Amerika je bila ideal harmonije gospodarskih moči. Sedaj se pa bodo morali tam tudi reakcionarne melodije navaditi.

Socialno-politične beležke.

Socialno-demokratske strokovne zveze v Avstriji zaznamujejo v letu 1910 zopetno zgubo 10.000 udov. V teku 4 let se opazuje rapidno nazadovanje. Ena izmed zvez, katere je največ članov zgubila, je zveza usnarjev. Ta zveza je štela koncem leta 1909 4192 udov, koncem leta 1910 pa že le 2878, čeravno se je na novo sprejelo 830 članov. Enako nepovoljno je bilo finančno stanje te organizacije. V letu 1910 se je prešlo 53.977 K, izdalo pa 69.883 K, tako da ima zveza 16.000 K izgube.

Dogajale so se pa v tej socialno-demokratski organizaciji venomer defraudacije. Še-le pred kratkim je bil prejšnji načelnik radi poverbe 200 kron obsojen, in že zopet se je dogodila tatvina. V seji glavnega odbora se je prebralo pismo iz Wilhelmsburga, v katerem se naznanja, da se je aretiralo tovarniškega kasirja radi poverbe vplačanega društvenega denarja.

In kako ogročenje in sveto jezo bi socialni demokrati hlinili, ako bi se to pripetilo neki nesocialno-demokratski organizaciji!?

Pred nekaj dnevi je stal pred praškim sodiščem zaupnik livarjev, Karl Cisty. Ta centralno organizirani sodrug je bil obtožen, da je nekega separatistično organiziranega delavca pretepel in lahko poškodoval. Vzrok te surovosti je iskati v tem, ker je prej osrednje organizirani sodrug pristopil k separatistom. To surovost je dobil nadsodrug od sodnije pošteno plačano, od svojih sodrugov pa tudi, ker ni ostal samo zaupnik, temveč je bil voljen v strokovno komisijo kot zastopnik livarjev. Tako izgleda ružeči prapor in bratovska ljubezen v resnici!

Šepeče vsako drevo bajno pravljico o daljni, cvetoči pomladi in sprehajati se po obširnih lokah, ki mirujejo pod belo snežno haljo in snivajo v pisanem in dišečem cvetju. Da, bil je bajni tajinstveni zimski večer, katerega tako ljubijo zlate zvezdice, kakor da bi hotele zapustiti tempomodro prostrano nebo in poljubiti one nežne bisere, ki se leskečejo v svetli mesečini na poljani in na drevu.

Po cesti, ki se je radi nedavno padlega snega le malo razločevala izmed prostranih logov, kjer je snivala stara vrba, so drčale sani. V saneh je sedel človek v najboljših letih, dobro zamotan v svoj kožuh. Sani so hitele, a zvok zvoncev, katere so imeli konji okoli vratu, je odmeval v tihi zimski noči.

Vračal se je od bolnika. Ves navdušen za svet in težek zdravniški poklic se je vozil domov, uverjen, da je vnovič vršil svoj koristen poklic in občutil je, da bo njegovo znanje in spretnost bolnikom pomagalo. Ugoden občutek, ako človek ve, da je storil svojo dolžnost. Oko mu je zadovoljno gledalo v to lepo zimsko noč, ki se je kazala pred njim v vsem svojem čaru. Prirodo je ljubil z vso svojo pesniško dušo — in spomnil se je sredi zime cvetoče pomladi, ko so se logi in polja okrasili z raznobirnim cvetjem, spomnil se je toplega poletja, ko mu je na potu vonjala pokosena trava, spomnil se je jeseni, ko je gledal zadnje poljsko cvetje, ki je drhtelo iz strahu pred prvim mrazom. Bog vedi kako, toda ravno tedaj ob tem zimskem večeru se je spomnil nenadoma pesmi svojega prijatelja župnika Valentina Orožna:

„Kje so moje rožice, pisane in bele?“

Pesem mu je bila znana, kakor da je prišla iz njegovega srca. Pesem priprosta, toda tako naravna, da je on, glasbeni veščak, večkrat premišljeval, da bi ji zložil napev, ali zastonj je bil ves njegov trud. Zastonj se je trudil, da bi izvršil napev, tako naroden in tako priroden, kakor so besede pesnikove. Ah, spomnil se je onih malih rožic, on, dober poznavalec prirode, spomnil se je raznobarnega poljskega cvetja, katerega je sedaj „vzela zima, mraz.“ Spomnil

Od krščanskih socialcev ustanovljena in upravljana švicarska združna banka si je postavila kot eno svojih glavnih nalog organizacijo hranilne moči delavcev. Svota v hranilnicah krščansko-socialnih delavnih organizacij v Švici naloženega in v združni banki deponiranega denarja se je razvijala od početka banke, kakor sledi: 1907: 543.241 Fr.; 1908: 770.288 Fr.; 1909: 1.092.828 Fr.; 1910: 1.716.192 Fr. Letos zamore znašati svota pa 2,5 mil. Fr.

K tem številkam se še pa mora pripomniti, da ni všteto premoženje posameznih delavskih organizacij.

Krščanski delavci v Avstriji si lahko vzamejo vzgled na svojih tovariših v mali Švici; imamo sicer v Avstriji v „Avstrijskem delavskem kreditu“ na Dunaju švicarski združni banki podoben zavod, toda od krogov krščanskega delavstva ne uživa tiste pozornosti, kakor bi jo zaslužil.

Nove davčne predloge.

Zvišani izdatki za armado in mornarico zahtevajo sami po sebi nove državne dohodke in skoro tri leta se že študira na tem vprašanju, ne da bi prišlo do kakega zrelega predloga. Prejšnji finančni minister Bilinski je imel pripravljenih celo vrsto davkov, ne da bi imel upanje na kak uspeh. Njegov naslednik Mayer mora misliti na vsak način na povišanje državnih dohodkov in je tudi že nastopil s tremi predlogi, pri katerih je pa od načrtov svojega prednika marsikaj črtal.

Finančni minister Mayer namerava povišati samo osebni dohodninski davek in davek na žganje ter uvesti monopol na vžigalnice. Upeljava davka na pivo, uravnava dedinskega in davka na vino, kakor upeljava davka na avtomobile so istotako v reformnem programu vlade.

Predložen pa bode zbornici najprej samo načrt davka na žganje in osebno-dohodninskega davka, katere dva predloga je označil finančni minister kot tista, za katerih naglo rešitev prosi zbornico.

Davek na žganje prinaša dandanes 65 milijonov kron. Kako je že žganje obremenjeno, se razvidi iz praktičnega vzgleda. Denaturiran špirit, to je neužit, ki se da porabiti samo za tehnične namene, stane danes na Dunaju v trgovini na drobno 1 54 v. Užiten špirit pa stane 1 210 K, seveda je všteteja že 20 vin. mestnega davka.

V fin. načrtu se je nameravalo zvišati davek na žganje za 50 K, to je od 90 K na 140 K za hl. Finančni minister bo pa predlagal zopetno zvišanje za 10 K, torej od 90 K na 150 K. Državi bi nesel potemtakem davek na žganje 18 mil. več.

Tudi radi osebnega dohodninskega davka se drži finančni minister Mayer načrta svojega prednika.

Zvišanje davka na žganje in osebno-dohodninskega davka bi prineslo državi 26 milijonov kron več.

Pododsek finančnega odbora v zbornici je ravnokar razglasil, da namerava zahtevati še večje zvišanje osebno-dohodninskega davka, kot pa zadnji finančni načrt. Zvišanje se mora izvršiti že od 10.000 K dohodkov naprej. Poslanec Choc je predlagal v pododseku, da naj bodo dohodki do 2000 K davka prosti, med tem ko so do danes samo do 1200 K. Nasprotno se pa naj davek že od 4000 K naprej zviša. Ta predlog ni dobil večine.

biti brata in ga oropati. — Toda čakaj, ne boš ušel svoji zasluženi kazni. Sam te bom vlekel pred sodnike.“

In vkljub vsemu odporu je držal stari mož trdno Vincenco ter ga vlekel s seboj po poti skozi vas. Vincenco je skušal govoriti, a starec mu je kot nor kričal neprenehoma:

„Kaj!“

Pri orožniški postaji je izročil sina in sam sebe pravici.

S klicem „Kaj!“ na penečih ustnih je umrl Gennaro v preiskovalnem zapornu vsled delirija tremens.

Vincenco je bil vsled premišljenega roparskega umora svojega brata obsojen na smrt ter je umrl — pod krvnikovo roko, ne da bi obžaloval svoje grozno dejanje.

Kje so moje rožice?

Bilo je pred dobrimi petdesetimi leti. Mali slovenski narod, ki se je bil jedva predramil iz svojega dolgotrajnega sna, se je pričel opirati na lastne noge. Od Boga poslani pesnik Prešeren je dvignil slovensko pesem, oče Bleiweis je vzbudil slovenski čut, pričela se je ustvarjati slovenska književnost, otvarjala so se čitalnice in slovenski napevi so se oglašali v gradovih in vaseh. Vzhajala je zora mučnemu, malemu slovenskemu narodu.

Pritisnila je zima in cela priroda je počivala pod težkim snežnim bremenom. Tišina veličastnih zimskih večerov je objemala vso prirodo. Ob svitu mesečine je črtalo drevje v belem snegu krepke poteze in tam od Savinje se je dvigala lahka meglica.

Ah, bila je noč, v kateri bi hotel človek pohiteti daleč, daleč, preiti tihe vasi in razsvitljenimi okni in modrim dimom, ki se počasi dviga iznad nizkih krovov, pohiteti mimo tajinstvenih gozdov, v katerih

se je veselih ptic „nedolžnih pevčic“, ki so sedaj potihnile in se borijo v zimi za svoje življenje.

Spomnil se je hladnega potoka, ob katerem se je šetal, ki pa je sedaj pokrit z ledeno skorjo, da se ne čuje njegovo žuborenje. Spomnil se je zelene utice, v kateri je preživel mnogo srečnih ur s svojo tedanjo zaročenko.

In ta utica je sedaj počivala pod težkim snežnim bremenom in bila je zapuščena, pozabljena. In spomnil se je nazadnje tudi „deklice, lepe, kakor rožica“, ki je „pesniče pela.“ Kako mu je bilo težko, ker je ta priroda zamrla in ob spominu na „deklico“ mu je začelo srce hitreje udarjati, ta, ta „deklica“, njegova žena, ga je čakala sedaj doma z onim občutkom, z onimi toplimi čustvi, kakor poprej v zeleni utici. Cvetje se je osulo, zamrlo je, a „njen lep obraz“ je vedno cvetel, cvetel je za njega. Spreletelo ga je ugodno čustvo in srce mu je občutilo enako, kakor prej v zeleni utici.

Konji so hiteli preko snežnih poljan, glas zvonca je svečano zvenel v lepi zimski noči. Se en klanec in doma bo.

Sani so obstale. Na pragu ga je pričakovalo veselo lice, raz katerega je namah izginil vsak strah ali bojazen. Povrnili se je srečno in hitro.

Stopil je v toplo sebo. Za kratek čas ga je obvladalo čustvo zadovoljstva, neka toplota, ki jo človek čuti, ko se vrne na svoj dom, kjer je zadovoljen in srečen. To je nekaj, kar se ne da opisati, a dobro občutiti.

Za kratek čas je bila večerja na mizi. Po dolgotrajnem in napornem potu mu je šla v slast. Po večerji je sedel k glasovirju. Razen svoje žene, je najbolj ljubil glasovir. Bil mu je tovariš in prijatelj. Njemu je zaupal svoja najnežnejša čustva, svoje najtoplejše občutke, katere ne bi mogel niti svoji ženi zaupati, če tudi jo je iz srca ljubil. Človek mnogo takega občuti, kar ne more z besedami izraziti; beseda je trda, mrtva. Toda pri glasovirju je oživel, zvoči so razodeli tudi njegovi ženi več kot njegove besede.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 8. marca.

Zopet je živahno v grški palači na Francovem ringu. Ne stojimo sicer momentano pred kakimi važnimi političnimi dogodki in politična atmosfera je precej očiščena, toda vsak začetek zasedanja prinese v državno zbornico mnogo živahnosti. V kuloarjih se glasno pozdravljajo stari znanci, uganjuje se o političnem položaju, razpravlja se privatne zadeve, pripovedujejo se najnovejše politične pikanterije in razni „štenkarji“ zbadajo na desno in levo s pomlajenimi močmi.

V središču političnega zanimanja stoji za enkrat delavni načrt. Ob 1. uri popoldne se je vršila konferenca načelnikov strank, ki naj bi določila bližnje parlamentarno delo. Najvažnejši točki sedanjega delavnega programa ste proračun in rekrutni kontingent, ki ste obe vezani na določen termin: proračun do 31. marca, rekrutna predloga do 17. aprila.

V seji načelnikov se je napravilo več sklepov, toda vsi so bolj problematične vrednosti, ker je dr. Šusteršič v imenu Slovenske Unije izjavil, da on še ne more povedati stališča Unije, ker ta še ni napravila taktičnih sklepov.

V plenarni seji je najprvo govoril notranji minister grof Wickenburg, ki je preciziral vladno stališče in zagotavljal, da odgovarja reforma društvenega zakona vsem modernim potrebam in zahtevam. Vlada sicer obdrži temeljna načela dosedanje postave, odpravlja pa skoro vse dosedanje določbe, ki so oteževale svobodo združevanja, ovirale društveno delovanje in vse one formalnosti od strani oblastev, ki so pomenjale pravzaprav le nepotrebno sekaturu ter izgubo časa. Tako po novem načrtu ne bo več mogoče prepovedati poslovanje društva zavoljo pomanjkljivosti pravil, smelo se bo v načelstva, oziroma odbore, izvoliti poljubno število članov, tudi glede števila članov ne bo več določb, ne bo se delal več razloček med političnimi in nepolitičnimi društvi, sme se bodo poljubno snovati zveze in podzveze, ne oziraje se na deželne meje in druge dosedaj veljavne zadržke, ženske se bodo brez vsakih zadržkov smele udeleževati društvenega delovanja, biti odbornice in članice, ne bo se več zahtevalo, kakor do sedaj, vse mogoče naznanjanje prireditve in števila članov in podobno na oblastva, odpravijo se različne policijske denarne globe in oblast tudi ne bo delala več razločka med društvi, poddruštvi, podružnicami itd. itd. in ne bo več postavila različnih norm v tem oziru. Nekateri pridržki veljajo le glede nedoraslih in pa inozemcev.

Za ministrom so govorili poslanci: Mühlwerth, Glöckel, Kuranda, Lewicki, Ceglinski, Sokol in Nemec, na kar je bila debata zaključena. Za glavna govornika sta bila izvoljena dr. Korošec in dr. Adler. Dr. Korošec govor prinašamo na drugem mestu. Do glasovanja o društveni postavi ni prišlo. Preložili so ga na sejo v petek dne 10. t. m.

Kmalu po govorih generalnih govornikov je bila seja, potem ko je Malik še napravil oni junaški čin, ki ga omenjamo na drugem mestu, zaključena.

V današnji seji je interepeliral poslanec dr. Korošec in tovariši vladno zaradi prepovedi sejmov na Spodnjem Štajerskem.

Proračunski odsek.

V proračunskem odseku je včeraj govoril pri postavki „ministrski svet“ dr. Korošec. Z ozirom na znano stališče Slovenskega kluba je predlagal, da se črtajo postavke za dve nepotrebni mesti ministrov brez portfelja. Slovenci bodo glasovali proti postavki „ministrski svet“, ker je sedanjí vladni sistem pogubonosan za slovensko ljudstvo. V politični, justični in

de. In oglašila sta se dva krepka akorda, zdaj se je porodila od notranjega zadovoljstva in od prave porodične sreče lepa lirski pesmica, katero je toliko časa nosil v svojih prsih, čakala je le pravega časa, da se porodi, da izide na dan, da več ne zamre.

In ta pesem je bila napev k pesmi: „Kje so moje rožice?“

Ta pesem ga je vsega očarala, imel je morda sto napevov v svoji duši, a noben se mu ni dopadel, a sedaj se je nenadoma vzbudil in čutil je, da je ta napev pravi. Pesem se je sama porodila, sama je prišla iz njegovega srca. Igral jo je enkrat, dvakrat, kakor da bi ne mogel verjeti, da se mu je vendar naenkrat posrečilo oglašiti to divno pesmico. Spoznal je, da je pogodil napev in da bi ne mogel biti drugačen.

Zapisal jo je hitro, nato pa je poklical svojo ženo, ki je kraj peči sedela in poslušala, — in ji je rekel:

„Sedaj, moja duša, slušaj, to je moja najlepša pesem!“

In poslušala je ona in srkala v svoje, lepoti na stežaj odprto srce, lepe zvoke mile pesmice. Igral jo je enkrat, dvakrat in nazadnje je ona zapela prvo kitico. Pela je tudi drugo kitico, toda ni je mogla dovršiti — obliše so jo solze.

Solza se je zalesketala tudi v očeh moža, sicer čvrstega značaja, toda občutljive duše, skladatelja lepe slovenske pesmi: „Kje so moje rožice?“ — dr. Gustava Ipavca.

naučni upravi se na Slovenskem na celi črti vlada popolnoma v nemškem duhu. Ljudstvo nima vsled tega do večine uradništva prav nobenega zaupanja, ker mu uradniki niso prijatelji in svetovalci, ampak ponekod naravnost sovražni. Graško namestništvo nima ne enega slovenskega uradnika v svoji sredini in zna z vsemi mogočimi sredstvi preprečiti slovenski naraščaj pri politični upravi. Škandalozne razmere na Koroškem kriče nujno po remeduri. Imenovanje Elsnerja sodnim predsednikom popolnoma slovenske dežele je naravnost provokacija. V Dalmaciji postopa vlada nasproti največji, in vedno patriotski stranki prava z raznimi veksacijami, na primer pri občinskih volitvah.

Govornik nazadnje obsoja, da je tudi sedanjí minister postavil vinski davek v svoj finančni načrt.

Deželnozborske nadomestne volitve na Štajerskem.

Radi smrti deželnega poslanca J. Piererja se vrši v osmem volilnem okraju nadomestna volitev za štajerski deželni zbor dne 26. maja, oziroma dne 31. maja.

Razdor med Schönaichom in Konradom.

Nasprotje med Schönaichom in šefom generalnega štaba Konradom, ki že dalje časa traja, je izbruhnulo koncem zasedanja delegacij v nekem ministrovem govoru precej jasno na dan.

Nasprotje med navedenima je nastalo radi tega, ker je bil Schönaich napram Ogrom v vojaških zadevah preveč popustljiv, kar ni ugajalo prestolonasledniku Francu Ferdinandu, čegar zaupnik pa je Konrad.

Boj med obema tekmečema se razvija vedno bolj ostro in bo gotovo prisilil enega ali drugega stopiti v ozadje, ali pa celo oba.

90letni rojstni dan bavarskega princa vladarja.

Dne 9. t. m. se je na Bavarskem nad vse slovesno praznovalo 90letni rojstni dan princa vladarja. Skoro vsa Bavarska je bila v Monakovem. Princ vladar je še duševno in telesno popolnoma svež, kar je pri taki starosti jako redko.

Pripomniti bi se bilo, da je princ edini witelbaške rodovine, ki je dočakal 90 let, kar je tudi princ Ludwig pri slavnostnem obedu izrečno povdarjal.

Nadomestne državnozborske volitve na Češkem.

Dne 8. t. m. so se vršile nadomestne državnozborske volitve v Warnsdorfu. Ker ni nobeden kandidat dobil nadpolovične večine, se vrši ožja volitev med socialnim demokratom dr. Karpelesom in pa nacionalcem dr. pl. Langenhan. Krščanski socialci so se odločili glasovati za dr. Langenhana.

Tudi v Hartmanicah so se vršile ta dan nadomestne volitve in tudi tu je prišlo do ožje volitve med socialnimi demokrati in med nemškimi agrarci. Krščanski socialci, ki odločujejo tudi tu, so se odločili glasovati za nemškega agrarca.

Povsod je opaziti množenje socialno-demokratskih in krščansko-socialnih glasov na škodo nemško-nacionalnih.

Vseslovanska razstava v Pragi.

Po daljših pogajanjih med češkimi poslanci in med ministrskim predsednikom je dala vlada Čehom zagotovilo, da ne bode za leto 1912 nameravani vseslovanski razstavi v Pragi delala nikakih ovir. Razstava bo velikanska.

Srbski poslanik Simić

v Sofiji je po daljši bolezni umrl. Truplo se bo na državne stroške prepeljalo v Beograd.

Revolucionarno gibanje v Albaniji in Stari Srbiji.

Po došlih vesteh se v Albaniji in Stari Srbiji pojavljajo znaki, da utegne v kratkem priti do splošne ustaje. Med Albanci in med Srbi v skaderskem in kosovskem vilajetu vre in prebivalstvo se hoče z orožjem v roki upreti mladoturškemu režimu. Tudi v novi-bazarskem sandžaku je opaziti nevarno gibanje. Več uglednih trgovcev je iz sandžaka pobegnilo v Bosno. Turki koncentrirajo svoje sile v Mitrovici, Kosovem in Peču.

Iz Beograda se dne 7. t. m. javlja: Albanci so zažgali stari srbski samostan sv. Joakima v Egri Palanki v Turčiji. Samostan je bil zgrajen v 12. stoletju in je imel več starinskih slik velike vrednosti.

Vstaja v Maroku.

Iz Tangerja se poroča, da so se skoro vsi rodovi med El Kazar Kebir in med Fezom vzdignili proti sultanu. Zveza v Fez je pretrgana.

Francoski častniki in uradniki, ki so radi grozečega obnašanja domačinov zapustili El Kazar Kebir, so morali bežati v Laroche, ker je pot v Fez zaprta po upornikih. Sultanove čete, ki so šle upornikom nasproti, so bile pobite. Ostanki so se že vrnili v Fez.

Govori se, da nameravajo uporni rodovi posaditi starega sultana Abdul Azisa zopet na prestol.

Ruske državne finance.

V ruski dumi razpravljajo te dni proračun, ki zaključuje s preostankom. Kljub vojni z Japonsko so se ruske finance toliko zboljšale, da izkazuje proračun za leto 1911 prebitek, dasi so izdatki za kulturne namene narasli od leta 1907 od 229 na 368 milijonov rubljev! Mi pa nismo zgubili nikake vojne in vendar izkazuje naš državni proračun že par let sem primanjkljaj. Posledica naše politike!

Preprečen atentat na španskega kralja Alfonza?

Dne 7. t. m. je bil na kolodvoru v Sevilji, kakor poročajo listi, pred prihodom vlaka, v katerem se je vozil kralj Alfonz, aretiran neki anarhist z imenom Ventura Carbonelli. V zaporu se je poskušal usmrtiti, kar so pa še pravočasno zabranili. Poročilo se uradno potrjuje.

Revolucija v Mehiki. — Velika mobilizacija v Severni Ameriki.

Položaj v Mehiki se smatra za jako resen. Predsednik Združenih držav Taft je dal povelje za mobilizacijo in je odposlal več bojnih ladij na obrežje Teksas. Oficialno se razglša kot vzrok mobilizacije manevre, v resnici so se pa razmere v Mehiki tako poostrele, da bo skoro gotovo morala Unija z oboroženo močjo poseči vmes.

Ameriški poslanik v Mehiki je došel te dni v Washington in je bil takoj poklican pred predsednika Tafta. Nato se je vršilo posvetovanje obeh omenjenih z vojnim in mornariškim ministrom ter s šefom generalnega štaba. Takoj po posvetovanju se je izdal ukaz na poveljnike, vse čete, s katerimi se lahko razpolaga — približno 10.000 mož pešcev, 6000 mož konjenikov — poslati na meje. Za vrhovnega poveljnika je določil general Carter.

„Daily Mail“ zatrjuje: Amerika namerava vstopiti v Mehiko.

Kakor se poroča, namerava mehiški uporniški vodja Madera napasti mesto Chihuahua, njegove čete prodirajo proti Juarezu. V severu Mehike so se baje vršile bitke med uporniki in med vladnimi četami.

Leta 1892, ko je bil upor v Carya, so dobile severoameriške čete povelje, zbrati se v S. Antonio, da bi v slučaju varovalne vsake kršenja nevtrality, kakor tudi oškodovanje unionističnih interesov. Prevladuje mnenje, da se današnja koncentracija čet vrši le iz tega namena, posebno pa, da bi se napravilo konec tihotapstvu smodnika in orožja po reki Rio Grande.

Raznoterosti.

Iz šole. Na dvorazredni ljudski šoli v Marija Pušcavi je razpisano mesto učitelja, oziroma učiteljice. Sola je v II. plačilnem razredu in je za možko moč na razpolago prosto stanovanje, obstoječe iz opravljene sobe. Prošnje se naj vložijo do 15. aprila pri krajnem šolskem svetu v Marija Pušcavi. Dokazati se mora usposobljenost v obeh deželnih jezikih.

Nagrobni spomenik za kardinala J. Missia je v delu. Izvršuje ga kipar Alojzij Repič, profesor na c. kr. umetno-obrtni šoli v Ljubljani. Kip kleččega kardinala je zasnovan nekoliko nad naravno velikostjo v visokem reliefu iz krasnega belega tirolskega mramorja. Ko bo delo dovršeno, se bo v Ljubljani razstavilo. Primerno bo treba še urediti grobno kapelo sv. Mihaela na Sv. gori. Spomenik se bo postavil najkasneje letos na rožnivo nedeljo, morda še prej. Stroški so proračunjeni za vse delo nad 10.000 K.

Nadvojvoda Rainer 50 let kurator akademije znanosti. Na Dunaju se je vršila dne 9. t. m. poyodom 50-letnice, kar je nadvojvoda Rainer kurator akademije znanosti, seja, katere se je udeležilo razen jubilarja tudi več članov cesarske hiše.

Odlikovanje. Cesar je podelil g. generalnemu majorju Ivanu Lavriču pl. Zaplav povodom njegove vpokojitve viteški križec Leopoldovega reda.

Slovenci na Dunaju. Prejeli smo in radi volje priobčujemo: Predavanje Daničarja g. jur. Mohoriča, ki se je vršilo pred kratkim v „Straži“, mi je dalo povod, da na željo nekaterih govornikov odkrito. Marsikateri je stiskal pesti, ko je g. predavatelj živo slikal edinstvo Čehov, zlasti na Dunaju. Med drugim je g. govornik tudi omenil, da je glavno mesto Čehov Dunaj, kajti po številu jih biva tukaj več, nego v zlati Pragi. — Tudi nas Slovencev je mnogo, toda kaka razlika?! Poglejmo n. pr. nekatere člane društva „Zvezda“! Kadar je treba agitirati v liberalni tabor, takrat se ponižajo v „Stražine“ prostore; nekdo se je celo drznil odvrčati vrlo članico, da naj ne plača članarine, češ: raje pristopi k „Zvezdi“, pri nas se celo v postu pleše. A ker dotična narodnjakinja ni šla na limanice, je liberalni agitator pobral svoje filozofske kosti ter šel naprej, godrnjaše: Ti prokleti „klerikalci“ se pa ne dajo! Na vsezadnje seveda pa še trdijo, da „Zvezda“ ni liberalna. Želeti bi bilo, da bi bilo vsaj v verskem življenju več edinstva. Zato prav uljudno vabi društvo „Straža“ dne 12. t. m. v XV. okraj v cerkev sv. Antona vse dunajske Slovence k slovenski pridigi in litanijam.

Blamaža. Kje je sedaj blamaža? Tako smemo vprašati javnost v obzled rumela, ki so ga uprizorili liberalci in slogaši ob priliki šentlenartskih občinskih volitev. Vse trditve nasproti Roškarju in dr. Tipliču

so se izkazale kot lažnjive. Pač pa stoji to-le: Liberalec Štupica ni šel volit! Liberalci dr. Gorišek se ogiba slovenske gostilne v trgu in zahaja k Aublu, od koje gostilne sta se oddala dva glasa za nemškutar-sko stranko. Slogaški uradniki se niso upali udeležiti volitev. S krikom in vikom so hoteli vreči javnosti pesek v oči, toda namera se jim ni posrečila, in se-daj stoji sami kot škodljivci narodne stvari pred jav-nostjo!

Blamirani intriganti. Vsako priliko porabijo naši liberalci, da vdarijo po dr. Šusteršiču. Nobeno sredstvo jim ni preslabo, nobena situacija prekriteč-na, če le mislijo, da bi ga zadeli, pa so že priprav-ljeni in udrihajo. Pred dnevi je prinesel „Slovenec“ članek, v katerem je ostro ožigosal dr. Kramarovo po-litiko. Hitro, kakor na povelje je zagnal ves nasprot-niški tabor huronski krik in zahtevalo se je dr. Šu-steršičeve glave, češ, on je pisec omenjenega članka. Zadeva je prišla tudi res pred forum „Slovanske U-nije“, a tu so doživeli razni odkriti in prikriti nasprot-niki voditelja V. L. S. nesmrtno blamažo. „Slovenec“ od 9. t. m. prinaša naslednjo avtentično brzojavko: „V večerajšnji seji „Slovanske Unije“ je načelnik dr. Fiedler postavil na dnevni red znani članek „Sloven-ca“ zoper dr. Kramara, oziroma njegovo politiko. Na-to je izjavil dr. Šusteršič, da je on za ta članek za-znal šele, ko je bil že objavljen in ni o njem preje ni-česar vedel, sicer pa je „Slovenec“ popolnoma neod-visno glasilo. Kar se stvari same tiče, je izjavil dr. Šusteršič, da se ne strinja z napadi „Slovence“, v kolikor so naperjeni zoper osebo dr. Kramara, a sa-mo s temi ne. Nato je povdarjal dr. Šusteršič, da se pa pričakuje tudi od češke strani, da nehajo nekate-ri češki listi s polemikami, in to posebno oficijelni or-gan dr. Kramara, „Narodni Listy“, ki so že večkrat na nekvificiran način napadli dr. Šusteršiča, in si-ker osebno in z očitnim namenom, mirno sodelova-nje v „Slovanski Uniji“ z intrigami preprečiti. Z re-meduro je treba torej najprej začeti pri organu g. dr. Kramara. Te besede dr. Šusteršičeve so imele tak utis, da so jim vsi naslednji govorniki pritrdili in sta poslanca Klofač in Choc izjavila, da z dr. Šusteršičem popolnoma soglašata, enako drugi! Tako se je izpremenila cela reč v veliko blamažo za dr. Kra-mara, ki pa ni bil navzoč pri seji, ker je slutil, da se bo cela stvar zanj bolj slabo končala.

Politična ničla Malik vtika svoj nos v vsako stvar, če ga tudi prav nič ne skrbi. Sedaj bi že rad zapovedoval cesarjem in papežu. Kako je to revše smešno. V poslanski zbornici je vprašal predsedni-ka, če hoče govoriti s predsednikom gosposke zbor-nice, „da ta protestira, da se je avstrijskemu cesarju in njegovemu namestniku prepovedalo od „rimskega škofa“ obiskati italijanskega kralja povodom jubilej-ske slavnosti združenja Italije.“ Se je pač že zopet proslavil. Malik bo moral navsezadnje še odpreti tr-govino z lovorikami, ker si jih pri vsaki priliki toli-ko nabere, posebno pa s takimi „kumštnimi“ protesti, kakor je zgoraj omenjeni.

Mohorjeva družba. Radi slabe vinske letine bo letos v lavantinski škofiji število Mohorjanov najbr-že znatno padlo. Ponekod znaša padec do 40%. Se-veda se dobe tudi fare, kjer je število naraslo. Tako na primer je v majhni fari Frankolovo naraslo šte-vilo udov od 105 na 121, ter pride na 10 prebivalcev že eden ud. Toda vse to ne more nadomestiti zgube. Da pa ta zguba ne bo preobčutna in se v zadnjem času vsaj deloma še popravi, naj nabirajo poverje-niki, ki še niso odposlali pol, do konca tega meseca. Gospodje poverjeniki pa, ki so pole že odposlali, naj bi si prizadevali pridobiti še kakšnega uda ter po-slati dodatek po poštni položnici ali pa po nakaznici. Doslej je prišel na družbo samo iz dveh dekanij iz vseh far zapisnik udov, namreč iz Jarenine in iz Vuzenice. V jareninski dekaniji je naraslo število u-dov za 81. Največ je storil narodni št. IIj, kjer je naraslo število za 52. Padlo ni v nobeni fari te de-kanije. V vuzeniški dekaniji je tudi naraslo število udov za 2. V Vuzenici sami je padlo za 9, pri Sv. Antonu na Pohorju naraslo za 5, pri Sv. Primožu za 4, v Ribnici in Vuhredu za 1, v Trebnjem je pa os-talo pri starem. Po nekaterih dekanatih pa jako pada.

„Danica.“ Slovensko katoliško akademično dru-štvo „Danica“ na Dunaju ima danes v petek dne 10. t. m. svoj 5. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnikov. 2. Sprejem novih čla-nov. 3. Poročila odbornikov. 4. Poročila odsekov. 5. Poročila revizorjev. 6. Volitve. 7. Slučajnosti. Lokal: Budjeviška pivnica, Dunaj, Alserstrasse 59. Začetek ob 8. uri zvečer.

„Dan.“ V torek dne 14. marca ob 7. uri zvečer se vrši v veliki dvorani „Kolleja Arnošta iz Pardubice“ IV. redni občni zbor slovenskega katoliškega akademičnega društva „Dan“ v Pragi s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika III. občnega zbora in zapisnikov bratskih društev „Danice“ in „Zarje.“ 2. Poročilo odborovo od III. občnega zbora in poročilo o vsem tečaju. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev odbora. 5. Volitev revizorjev. 6. Volitev leto-pisca. 7. Sprejem novega člana. 8. Slučajnosti.

V boj proti šnopsu. V nedeljo se je vršilo v Krakovu veliko protestno zborovanje radi podelitve 900 gostilniških koncesij judovskim krčmarjem. Go-ovoril je deželni poslanec Višos. Tudi dva judovska odvetnika sta govorila, hoteč braniti židovske pijav-ke, toda ljudstvo ju ni pustilo govoriti. Sprejela se je resolucija, v kateri se najodločnejše zahteva od vlade in od Poljskega kluba, da se ne podelijo ime-

novane koncesije. Druga resolucija zahteva od kra-kovskega mestnega občinskega sveta, da prepove prodajati po krčmah srednješolecem žganje, kajti ta šnopsarska kuga se razširja že med dijaštvom. In pri nas? Sicer dijaštvo ni udano žganju, ali druga mladina ga mnogokje žalibog zelo pije. Zato je pa že skrajni čas, da se v tem oziru kaj stori.

Diskont znižan. Ogleška banka je zopet zni-žala diskont, in sicer od 3½% na 3%.

Fond za katoliško vseučilišče v Solnogradu. V Solnogradu se je vršil v nedeljo dne 5. marca 28. občni zbor društva za ustanovitev katoliškega vse-učilišča v Solnogradu. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je znašal dne 31. decembra 1910 na-brani fond 3,775.877 K. Tekom zadn. leta se je fond pomnožil za četrt milijona.

Štajersko.

Mariborske novice.

Pohvaljen orožnik. Deželno orožniško poveljni-štvo je izročilo orožniku gospodu Ignaciju Verhovni-ku v Mariboru pohvalno spričevalo, ker je previdno in neumorno zasledoval nekega nevarnega tatu, ga izsledil in tudi večino ukradenega denarja našel.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sle-deči p. n. dobrotniki in dobrotnice: dr. Pipuš (v ka-zenski zadevi Florijančič-Jager) 20 K; Močnik, ka-plan, 5 K; Sepec, trgovec, 10 K v denarju in v bla-gu za 10 K; dr. Kac 10 K; Janžekovič, kmetica, 1 vrečo krompirja in 12 litrov fižola; Čiček, kmet pri Sv. Magdaleni, 2 vreči krompirja, 2 vreči repe in 1 vrečo korenja; Gassenburger, kmetica, 30 jaje. — Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

Ženske hlače v Mariboru. Naše mesto ima da-nes svoj „špas.“ Če se srečata na ulici dva znanca, še bolj pa če so dve znanki, jima zaigra smehljaj o-krog usten: „Ali si videl? Ali si videla?“ Kaj neki pomenjajo ta radovedna vprašanja? V izložbenem ok-nu modne trgovine Škrbine na vogalu Stolne ulice in Glavnega trga so razstavljene — ženske hlače. Ker smo bolj skromni kakor drugod, smo že vsi iz sebe, ker vidimo ženske hlače — razstavljene. Po večjih mestih so se pokazale ženske v najnovejši modi na ulici, pri nas se moramo zadovoljiti s pogledom v ok-nu. Kakšen je utis? Najprvo se človek nehoti na-smehne. Drzna novost vpliva s svojo grotesko fra-pantnostjo komično. Ko so izginile prve muhaste mi-sli in ostane v nas samo še arbirer elegantiae, po-tem ne moremo reči, je-li nova moda lepa ali ne. Vtis ni ne kdo ve kako zadovoljiv, a tudi ne odbija-joč. Če bi ne bil model lesen in bi pozicija nog ne bila tako nerodna, bi bil mogoče vtis celo prijeten. Če bi ostale ženske v hlačah vedno mlade in stasite, potem bi bilo novo modo gotovo treba samo priporo-čati. Ker pa to bržčas ne bo, nočemo izrekati nikakih razsodb in prepuščamo odločitev rađevolje nežnemu spolu. Sicer vemo že vnaprej, da bo med ženskim svetom precej vrenja in odločitev dokaj težka, toda kot galantni ljudje stojimo na stališču: dame imajo prvo besedo. Danes jh je ves dan polno pred izlož-benim oknom. Slišijo se najbolj nasprotujoča se mne-nja. Kolikor je nam znano, sta dva tabora. V enem so one, ki že nosijo hlače vsaj v prenešenemu pome-nu; te so ogorčene, ker se boje za prvenstvo. Vse druge so bolj ali manj v drugem; te bi sicer se ne-koliko branile, a konečno vendar sprijaznile z novo-tarjajo. Na najboljšem smo mi možki, in se lahko za-dovoljno smejemo. Ženski spol, ki drugače brezskrb-no gleda v svet, stoji sedaj pred alternativo: za ali proti hlačam!

Na naslov vodstva „Kaufmännische Fortbil-dungsschule“ v Mariboru. Ker se od meseca decem-bra 1910 redno vsak četrtek ponavljajo napadi na slovensko občinstvo, sprehajajoče se med 6. in 7. uro na ulicah, usojamo si tem potom — javno — vprašati slavno vodstvo zgoraj imenovane šole, katere učenci so stalno med izzivači, ali hoče storiti potrebne ko-rake, da se to v bodoče več ne pripeti? Včeraj dne 9. t. m. zvečer so se zopet dogodili insulti. (Imena napadenih so nam znana, op. ur.) Če vodstvo ne u-krene vse potrebno, da to preneha, bomo primorani, govoriti drugod in jasneje, ker od nezrelih nemških „kulturonoscev-razgrajalcev“ se ne pustimo izzivati!

Celjske novice.

Celje. Slovenci, če greste v Celju v gostilno, zahajajte v gostilno „Pri belem volu“!

Urar. V Wolfovi hiši je otvoril Almoslechner urarsko obrt in trgovino. Edini slovenski urar in zlatinar v Celju je Rafko Salmič. To itak vsi vedo, samo nekatere prvaške glave to rađe pozabljajo, zato jim moramo s to notico osvežiti spomin. Več sedaj ne povemo.

Kantor in humorist pri protestantskih evangeli-skih večerih je c. kr. avskultant dr. Carletto Frey-berger, sin ravnatelja deželne meščanske šole v Rad-goni.

Iz Bobisutove hiše. G. ravnatelj Bobisut je že dalje časa hudo bolan. Njegovo hišo oskrbuje njegov sin. Ta je pa zvišal strankam najemnino po 800 K. Zato gredo iz hiše vsi trije trgovci, Matič, Fiedler in Petriček. Slednji se je preselil v Wolfovo hišo. Stari Petrički so bili Slovani, eden je nadučitelj v žalcu. Sedanji Petrički so pa polni nemškega in protestan-tovskega duha, glavni steber hiše, dr. Petriček, je ce-lo odpadel od katoliške cerkve in postal protestant.

Mesar. G. Josip Stelzer otvori zopet mesarijo v Lipoldovi, prej Hechtovi hiši, nasproti gostilne „Pri belem volu“. V isti hiši je že slikar Bevc in bo tudi slovenski čevljar Martin Kolšek.

Lutrovski večeri. Ker prihaja v protestantsko cerkev premalo obiskovalcev, pa prirejajo po gostilnah evangelijske družinske večere. Protestanti delajo med seboj lahko kar hočejo; toda da vabijo na te večere tudi katoličane, to je predznost, to je navadni lov na kaline (Gimpelfang). G. pl. Wurms, ali ste Vi tudi povabljeni, ker se producira tam Vaš avskultant Car-letto?

Pust. Na pustni torek popoldne so imele mestne ljudske šole prosto. Ali se ne daje s tem otrokom pri-lika, da se še bolj lahko pripravljajo na razne ne-umnosti in pretepe, ki se dogajajo ta večer? Trbovelj-ski župan je letos vse pustne šeme prepovedal, zato tudi ni bilo nikakega pretepa; v Celju je to dovoljeno in zato je prišlo do krvavih pretepev.

Celje. Dne 5. t. m. sta pustila zakonska Barto-lomej in Ana Hribernik v Škofji vasi pri Celju radi dela v gozdu triletnega sina Franca samega doma. Zraven hiše pa teče potok, kateremu je prišel malček pri svoji igri preblizu. Padel je v vodo in je utonil. Ko sta se stariša vrnila, sta ga našla mrtvega v po-toku. Proti obema se je napravila ovadba.

Trgovcem iz celjskega pol. okraja! Poznamo več trgovcev, ki so v svojem domačem kraju, recimo n. pr. na Vranskem, veliki Slovenci. Če pa pridejo v Celje, pa se na veliko izogibajo slovenskih veletrgo-vin. Kaka doslednost je to! Doma kričijo: Svojim svojim, sami pa?

Sprememba posesti. G. R. Diehl je kupil za svo-jo obrt velik del posestva Dijaškega doma v Celju za mestnim mlinom. Rajni dr. Dečko je mislil na tem mestu zidati slovenski dijaški dom. Sedanji odbor Di-jaške kuhinje je drugega mnenja in misli denar pora-biti na drug način v prid slov. dijakov ali pa zidati dom na drugem mestu.

Gozd Sv. Jožefa je skoro do polovice izsekan, ker je lubadar uničil drevesa.

Pri kapucinih so začeli delati na povečanju cerkve. Podrli so že kapelo pred cerkvijo, kjer je bil stari napis: „Rojstno mesto sv. Maksimilijana“.

Celje. Mestni urad še vedno ni končal ljudske-ga štetja z ozirom na narodnost. Kaj le dela cela ko-pica mestnih uradnikov? Ali je še vedno preveč Slo-vencev v mestu?

Celje. „Südt. Volksstimme“ hudo napada mest-no gospodarstvo. Uradni list „Deutsche Wacht“ pa molči!

Ptujske novice.

Nehvaležnost plačilo sveta. Ptujski in breški nemškutarji so seveda debeli prijatelji. Vsak dan par-krat lahko slišijo breški mogotei od ptujskih očetov, da žrtvujejo Ptujčani za ljube Brežane magari svojo srčno kri, samo če ostanjejo breški Slovenci navduše-ni nemškutarji. To se zelo lepo sliši, ampak resnično pa ni. Breški nemškutarji so sicer izkazali Ptujča-nom že marsikatero uslugo, znosili so že mnogo tež-kega denarja v ptujske gostilne in trgovine, toda ra-di tega še ni potreba, da bi jih Ptujčani poznali tudi takrat, ko jih ne rabijo. Poročali smo, da hočejo do-biti na Bregu pošto. Prizadevanje se nam zdi popol-noma umevno, ne pa ptujskim nemškutarjem, ki se že boje, da bi prišel kak Brežan tolikrat manj v Ptuj in bi oni nekaj manj izkupili, če tudi mogoče samo pri šnopsu. Začeli so celo gonjo proti nameri Breža-nov in hinavsko dokazujejo, da bi Bregu poštni urad škodoval. Kdo bi se ne smejal taki modrosti? Breža-ni bodo pa seveda ostali še nadalje v večini podrep-niki ptujskih nemškutarjev in ne bodo uvideli, kako jih njihovi „prijatelji“ samo izkoriščajo.

Obesil se je pri Sv. Urbanu pri Ptujju posest-nik Matija Marinič in sicer radi družinskih razmer Bil je že trikrat v umobolnici v Feldhofu pri Gradcu.

Seja občinskega sveta. V sredo, dne 8. marca se je pod predsedstvom očka Orniga vršila občinska seja. Med drugim je poročal predsednik, da so se od državne namestnije dovolili svinjski sejmi in da bo prvi tak sejem že prihodnjo sredo. Domovinstvo se je podelilo: Mariji Jezernik, Juliju Kralj, Alojziju Mu-hiču, Jožetu Zorec, Ani Vajda in Valentinu Vidovič. Radi dobave argentinskega mesa se je sklenilo, se prej informirati. Dijaškemu bolniškemu društvu v Gradcu se je dovolilo 20 K podpore, obrtni zadrugi pa 60 K. Občinski svetnik Kerže je predlagal, naj se mrtvi dravski rokav zraven Ornikovega nabrežja pro-dere, ker razširja tam se nabirajoča nesnaga grozen in zdravju škodljiv smrad. Čudno, da so gospodje prišli šele sedaj do prepričanja, da smrdi in da je zdrav-ju škodljivo. So imeli prej najbrže huđ nahoč, zato jim ni zameriti, da niso nič vohali.

Trboveljske novice.

Nesreča. Rudarju Karolu Stoklaju je radi ne-predvidnosti njegovih tovarišev pri razstreljevanju zlomil velik kos premoga ного. Težko ranjenega so prenesli v rudarsko bolnišnico. Proti nepredvidnim to-varišem se je vložila ovadba radi nemarnega ravna-nja pri razstreljevanju.

Drugi kraji.

Samoumor. V četrtek dne 9. t. m. popoldne se je ustrelil v uradni sobi na Pragerskem poštni urad-nik Miroslav Gumzej. Kaj je mladega, 25 let stare-ga moža gnalo v smrt, ni znano.

Hoče. Cenjeni gospod urednik! Gotovo se vam zudno zdi, da ne dobite od nas nobenega poročila; zato pa poročam danes nekaj več. Dne 2. februarja je imelo naše društvo krasno uspelo zborovanje s predavanjem. Zlasti veselo je bilo, ker se je udeležila predavanja večinoma mladina. 19. so pa naši vrli mladeniči nastopili javno na odru in pokazali, kaj da zamorejo. Uprizorila se je igra „Novi zvon na Krtinah, ali srečna sprava“. Igra je krasno uspela. Ob tej priliki je tudi prvič nastopil naš domači mešani in moški zbor, ki je žel mnogo pohvale in priznanja. Po igri se je nabralo za „Slov. Stražo“ 19 K 73 vin.

Hoče. Pri nas se je vršila dne 5. in 6. t. m. cerkvena pobožnost, katere so se farani polnoštevilno udeleževali. Vodili so jo preč. oo. lazaristi od sv. Jožefa pri Mariboru.

Hoče. Prihodnjo nedeljo, dne 12. t. m. priredi tukajšnja Mladeniška zveza svoj občni zbor ob 3. uri popoldne v dvorani našega občne spoštovanega g. Jožefa Rojka. Mladeniči, pridite mnogoštevilno, da se zopet kaj novega skupno pogovorimo. Na svidenje!

Reka-Pivola pri Hočah. Dne 4. marca je nastopil službo župana naš vrli pristaš-poštenjak g. Franc Lebe iz Reke. Tako je zopet padla ena trdnjava v naše roke. Čast vrlim občanom in čvrsto naprej!

Slov. Bistrica. Naši Nemci in posilinemci so proslavili pepelnico na zelo dostojen način. Mesto da bi se šli pepelit, kakor se to vsakemu vernemu kristjanu spodobi, napravili so na pepelnični večer takimi imenovani „Heringsschmaus.“ Kajpada s plesom. In zbobnali so na to postnemu času zelo prikladno veselice vse Nemce in nemškutarje iz mesta ter okolice skupaj, — saj se je šlo za korist pri nas toli nepotrebnega nemškega Schulvereina! — in če bereš zadnjo „Marburgerco“, moraš strmeti, kake kapacitete so se zbrale na tej velenemški slavnosti. So to ljudje, ki jih vidiš sleherni dan v našem mestecu, najbolj poznati posilinemci, katerim slovenski groš diši, a vsak Slovenec smrdi. Ni nam soditi, ali je bilo prav ali ne, da so se te veselice udeležili poleg nekaj posilinemskih uradnikov tudi tukajšnji častniki c. in kr. 5. dragonskega polka z gospodom majorjem Adlerjem na čelu. Pač pa moramo obsojati, da se je veselice udeležilo tudi par Slovencev, katere je gnala sicer najbrž gola radovednost v prostore nemške špar-kase. — Ako smo že Slovenci potrpežljivi do skrajne meje in ako naših veselice ne posečajo niti gospodje častniki niti tukajšnji nemškutarski trgovci in obrtniki — dasiravno je ves obstanek slednje imenovanih odvisen le od tukajšnjih Slovencev in slovenskih okoličanov — mora — in to je že skrajni čas — naše potrpežljivosti biti enkrat konec in kakor danes stvari stoje, je in bode prihodnost naša, ako smo in ostanemo značajni. Geslo „Svoji k svojim“ naj nam bode vedno na srcu in izvojevali bomo si potem lahko nad našimi nasprotniki tako zmago, da jo bodo za vedno pomnili. Nič ne bodo potem pomagale hrupne veselice s plesom v postnem času, ne privlačna sila celjske nemške godbe ter pozdravni „Heil“-klici na njo in tudi ne Baumanov šampanjec iz Poljčan, če ga magari plača prihodnji sto steklenic. Zatemnujejo že itak zvezde naših mestnih mogotcev, raznih: Stigerjev, Verslattičev, Wiesthalerjev, Petzoldov, Mühleisnov in tuti quanti, in ne bo dolgo, ko bo zaoril iz zelenega Pohorja v Dravsko dolino zvoneči glas: V Slov. Bistrici se žari in dela se dan, ker tamkaj stopa v ospredje Slovan! Da se to čimprej izvrši, v to pomozi Bog, sreča junaška ter skupno delo vseh zavrednih mestnih in okoličanskih Slovencev in Slovenk in Slov. Bistrica bode prerajena preje, kot to mislimo ali čutimo!

Sv. Trojica v Slovenskih goricah. Naši nemškutarji so zagrozili v „Marburgerco“, da pojdejo vsi — „los von Rom.“ Luteranci hočejo postati, da se maščujejo slovenski duhovščini, ki ne pleše, kakor bi kak golobič žvižgal. Sicer se je že pred leti govorilo, da je eden trojiških golobčkov postal protestant. To je bilo takrat, ko je tudi pri Sv. Lenartu nekaj sorodnih bitij prestopilo v drugo vero. A mi ne verjamemo, da bi bilo to mogoče. Trojiški ptiči preveč radi zobljejo vinarje (naj si bodo tudi katoliško-slovenski), kakor da bi si hoteli naprtiti z izstopom iz rimske cerkve gospodarsko škodo. Ko bi bil „los von Rom“ — srečka, na katero se kaj zadene, potem že, potem verjamemo, da bi se trgali zanj. Tako pa se njihovih groženj prav nič ne bojimo. Da vas vaše nemškutarsko srce žene k nemškemu Lutru, to že tako sami vemo, o tem nam ni treba še-le praviti. A nekdanj vas že še poučimo, kaj bi bili vi vsi skupaj brez prelepe — katoliške romarske cerkve trojiške, ob kateri živite, kakor lim na jablani.

St. Janž na Dravskem polju. Naš dični, za vse dobro vneti poslanec častiti gospod Josip Ozmeč si je dne 6. marca 1911 ogledal tok Drave, ki dela nje-govim volilecem, zlasti posestnikom iz občine Starše in iz občine Starše-Zlatoličje, velikansko škodo. Videlo se je, koliko dela Drava škodo nam ubogim stanovalcem ob Dravi, zlasti v St. Janžu. Sam gospod poslanec Ozmeč je ogorčen zatrjeval, kako je mogoče, da dežela odlaša s tako važnim delom. In potem še nesramno govore štajercijanci, da naši poslanci ne skrbijo dovolj za svoje volilce. Vse obsodbe in sramotenja, s katerim blati naše vrle slovenske poslance štajercijanska stranka zdaj po shodih na Južno-Štajerskem, zasluži Ornič-Linhartova klika. Čuli smo iz ust našega poslanca gospoda Ozmeča, da krivda, ker se pri Dravi ne dela, ne pada na naše krščanske slovenske poslance, ampak pada na naduto trmoglavost nasprotnikov Kmečke zveze. Zalostno do-

volj, da vlada, ki od nas pobira davek, ne skrbi dovolj za nas. Danes nujno zahtevamo, vsi občani Starše-Zlatoličje, in vsi ob Dravi, da nam pomore dežela in skrbi, da se delo začne. Našega dičnega gospoda poslanca pa prosimo, da takoj z vso odločnostjo stavi zahtevo državi in deželi, naj se začne z reguliranjem Drave. Če smo dobri za davek plačevati ter deželne in okrajne doklade, hočemo biti deležni in zahtevamo od vlade, naj skrbi za nas. Za danes, gospod poslanec, srčna hvala vam za trud, v drugič pa onim, ki so proti regulaciji Drave, kaj več. Torej, davkoplačevalcem, kar jim gre!

Marija Nazaret. V nedeljo dne 26. februarja je naše izobraževalno društvo priredilo veselico, ki se je prav dobro obnesla. Društveno-igralna soba je bila napolnjena polna. Med drugimi so počastili naše društvo tudi odlične osebe iz Mozirja in pokazali, da razumejo tok časa, da živimo v demokratični dobi. Čast takim dostojanstvenikom! Naši neumorno pridni pevci in pevke so nam zapeli v občno pohvalo štiri lepe pesmi pod vodstvom spretnega svojega pe-vovodja br. Kamila. Jako veliko veselega smeja je izvalil šaliv prizor „Kmet in avtomat“, a še več šaloigra „Fajfca in skledica kave.“ Igralci so vsi igrali dobro, posebno pa se je odlikovala Katra s svojo skledico kave in fajfco. Nazadnje smo pa srečo lovili pri srečolovu. Veliko jo je ujelo, bilo nas je pa tudi dosti takih, ki smo jo le lovili, a ujeli je nismo. Pa bili smo vkljub temu vsi prav veseli in zadovoljni. Razšli smo se z željo, naj bi nam naše društvo v kratkem zopet napravilo kako veselico. Na noge torej, fantje in dekleta, da se bode naša želja kmalu izpolnila!

Kozje. Podružnica „Slovenske Straže“ v Kozjem bo imela kmalu letni občni zbor. Lansko leto je pristopilo komaj zadostno število članov, letos mora biti več. Pridite, zavedni slovenski Kozjani, v obilnem številu in pristopite k temu važnemu društvu za obrambo obmejnih Slovencev! Zavedna slovenska mladina, pridite! Rabite koleke v korist obmejnim Slovencev! Dobe se pri društvenem odboru. Z žalostjo opazujemo, da pri nas mnogi rabijo — nemške, oziroma švicarske užigalice. Da bi mi le vedeli, kje in pa kdo jih prodaja! Bi mu že posvetili! Vsak zaveden Slovenec kupi užigalice „v korist obmejnim Slovencev“; dobijo se pri nas v Kozjem pri gospodu Druškoviču.

Kozje. Gospodarsko bralno društvo nam je zopet napravilo nekaj prav veselih in zabavnih uric na pustno nedeljo dne 26. svečana zvečer v gostilni gospoda Franca Gučka. Kakor je že znano iz raznih časopisov, sta se ta večer predstavljali dve zanimivi in smešni igri: „Poštna skrivnost, ali začarano pismo“ in „Dobro došli. Kdaj pojdemo domu!“ Kmalu po sedmi uri so jeli gostje prihajati iz raznih krajev v gledališko sobo. Že na prvi pogled jih je očaral lepo prirejeni novi oder, oziroma prenovljeni, ki stane precej kronic. Z velikim navdušenjem in veseljem je mnogoštevilno občinstvo želelo videti na odru naše krepke in junaške igralce. In glejte, naenkrat se jim izpolni hrepeneca želja. Zavesa se dvigne. Vse oči so obrnjene na oder in na napis poštnega poslopja „Poštni urad.“ Naenkrat jih očara in do smeja pripravi prvi nastop Matica (gospod Podlinšek) s svojim kretanjem in prav smešno opravo, s pripovedovanjem o Urškinem pismu in klobasah. Drugo in šesto vlogo I. pismonoša in pisarja je igral gospod Ivan Agrež. Tretjo vlogo II. pismonoša mladenič Vinko Maček. Četrto vlogo brivca gospod Matija Recelj. Peto vlogo uradnika gospod Petek in sedmo vlogo policajca gosp. Dobnik. Vsi igralci so prav dobro izvršili svoje vloge. Nato je bil kratek odmor, med katerim je igral gramofon do druge igre: „Dobro došli! Kdaj pojdemo domu?“ Kar naenkrat se zavesa zopet vzdigne in v lepo slikani sobi nastopi Češarek (zopet gospod Podlinšek), ki je imel prvo resno vlogo. Drugo vlogo Majdo je igrala Fani Planinc, ki je izborno rešila svojo vlogo in odpravila strica Koščaka. Tretjo vlogo Koščaka je igral mladenič Vinko Maček, ki je prav pridno jedel krompir s kislom omako itd. Četrto vlogo Špelo je igrala mladenka Antonija Prešiček tako izvrstno in smešno, da ni bilo smeja in občudovanja ne konca ne kraja. Obe igri sta se izvršili prav dobro! Izvrstno! Za vso požrtvornost pa se izreka posebno zahvalo gospodu Podlinšku, kot voditelju teh iger in vsem igralcem in igralkam, da se niso ustrašili velikega truda pri učenju ne sicer lahkih vlog. Le tako vrlo naprej! Tako je bilo na pustno nedeljo zvečer vse veselo in židane volje in takih večerov si letos želimo še mnogo. Smeha na metre in cente, da že davno ne tako. Želja vsega občinstva in gledalcev je, da se obe igri po veliki noči ponove; gotovo nam bodo igralci to uslugo radi storili in nas razveselili, ter še kaj novega pokazali, kar še znajo. Srčno zahvalo pa izrekamo vsem sosednim pištanskim in podsredškim gostom, ki se niso ustrašili burje, ki je ravno isti čas prav hudo divjala, vsemu trškemu občinstvu za obilno udeležbo in pošteno zabavo, gospodu Gučku za sobo in točno postrežbo. Torej, na veselo in srečno svidenje na velikonočni ponedeljek ali belo nedeljo!

Velenje. Občinski zastop je v seji dne 5. t. m. imenoval soglasno častnim članom občine velenjske velezaslužnega č. g. župnika F. Cizeja. S tem je izkazala občina Velenje g. župniku najvišjo čast, katero zamore podeliti. Imenovanje je vzbudilo povsod soglasno odobravanje; č. g. župnik deluje že dve desetletji kot dušni pastir v župniji in je priljubljen zaradi svojega odločnega, toda povsem priljubljene-

ga nastopa. G. župnik se je zanimal ves čas svojega bivanja za javne zadeve, bil glavna opora občinskega zastopa in je pomagal rad povsod z nasveti in dejanskimi. Tudi okrajni zastop ima v njem dobro vplivno moč. Njegov vpliv je v Saleški dolini velik; tega upliva pa ni nikdar izrabljaj g. župnik v osebne namene, temveč mu je bil vedno pred očmi občni blagor. Kdor se bavi dandanes z javnimi zadevami, ima tudi nasprotnikov, tako jih je imel tudi č. g. župnik, pa ne toliko v svoji lastni župniji, ko zunaj nje. Blatili so ga in nečuvno črnili, toda on se ni zmenil za napade nasprotnikov. Občinski zastop je dal s tem imenovanjem č. g. popolno zadoščenje. Želimo le, da bi bil nam ohranjen še mnogo let v prid občine in celega okraja. — Ko pišemo te vrstice, lahko poročamo tudi župljanom, da se je bolezen č. g. župnika, ki je že eden mesec v bolnišnici v Gradcu, docela izboljšala, in da bode g. župnik kmalu zopet lahko prišel zdrav in krepak med svoje ljube farane. Bog živi novega častnega občana še mnogo let!

Središče. Našim liberalcem se bode pač pamet zmešala, če se je sploh imajo kaj v svojih narodnjaških glavah. Ker si drugega ne znajo zmisлити, in ker jih jezi, da naša zveza mladeničev in deklet vrlo napreduje, spravili so se na naš nabiralnik, kamor polagamo tuje besede, da se nam razložijo pri prihodnjem zborovanju. Cedijo se jim sline po teh listkih, kakor sami pravijo, menda tako kot tistemu lisjaku, ki ni mogel do grozdja. Mi pa svetujemo dopisniku „Narodnega Lista“ in vsem tistim „modrim“ liberalcem, naj se jim sline cede na primer po njihovi pokojni „napredni zvezi“, ki je po parmesečnem obstoju izdihnila, in ne po našem nabiralniku, ker pregovor pravi: ne gasi, kjer te ne peče! Pri miru pustite tudi našega častitega gospoda kaplana, če ravno vam včasih malo resnice pove. Kadar pa psu na rep stopiš, tedaj cvili: resnica pa našim naprednjakom — smrdi!

Brežice. Pred kratkim sta pustila stariša svojega dvaletnega sinčka Jurčka Zupančiča samega doma. Otrok je prišel preblizu peči, na kateri je stala skleda vrele vode. Slučajno je zadel v skledo in krop se je vlijal po Jurčku, ki je radi dobljenih opeklin umrl. Stariši, pazite vendar na otroke!

Sromlje. Posestnik Primož Simonišek iz Sromelj pri Brežicah je jako rad kradel divjačino po goščah brežiške grajščine. V novjšem času so mu pa prišli na sled, orožništvo je napravilo pri njem hišno preiskavo in našlo skrite kože, meso in kosti manjše divjačine. Ko je orožništvo nato hotelo še bolj natančno preiskati hišo, je postala gospodinja Marija Simonišek huda, je zagrabil skledo vroče vode in je polila oba orožnika, od katerih je dobil eden lanke opekline na obrazu. Simoniškovo puško so konfiscirali in čedni par ovadili sodniji.

Brežice. Kočar Savrič iz Sela pri Brežicah je prišel v ponedeljek zjutraj pijan domov in je takoj začel s svojo ženo prepir. Nazadnje je zgrabil toporišče in je začel z njim po ženi udrihati s tako silo, da je dobila težke poškodbe. Ko je pa prišla hčerka, da bi mater branila, je še njo naklestil in je vrgel toporišče za njo, ki je bežala z materjo k sosedu. Niste si upali prejši domov, dokler niso prišli orožniki po njega, posebno ker je obema grozil, da ju bo ubil.

Gradec. Dobro jih je potegnil. Znano je, da so graški občinski očetje zelo brihtni, da so pa še bolj kunštni, kakor jih smatrajo ljudje, se pa vidi iz sledeče prigodbe: Pred nekaj dnevi je prišlo na občinski svet pismo, da sta se brata Steiner odločila, darovati mestni graški občini 300.000 K. Seveda je vladalo velikansko veselje radi tega na magistratu. Občinski svetniki z županom na čelu so iz samega navdušenja uprizorili indijanski ples. Kaj pa mislite, kdo bi ne bil vesel, če mu kar takole prileti 300.000 K v žep. Potrebujemo jih pa krvavo, saj še učiteljev niso mogli plačati. Toda kako razočaranje, ko pride eden bratov Steiner na magistrat in pove, da on ali pa njegov brat ni pisec onega pisma, da je cela stvar samo šala. Škoda, da ni bilo takrat nobenega fotografa navzočega, da bi obrazil fotografiral. To je bil gotovo prizor za bogove.

Gradec. Vlom v blagajno splošne bolnišnice. Kakor smo že poročali, je neznan storilec vlomil v blagajno splošne bolnišnice v Gradcu in odnesel čez 15.000 K. Sumili so nekega Duzela, ki je bil bolniški strežaj in jo je takoj po zločinu popihal. V sredo, dne 8. t. m. so ga pa na Dunaju aretirali, ravno ko je hotel vzeti nekaj pisem iz pošte. Duzel vse taji.

V Gradcu je umrl vpokojeni stavbeni svetnik Viljem Butta v 61. letu starosti. Umrl je deloval največ v Celju. Bil je pri vseh, ki so ga poznali, priljubljen.

Primorsko.

Reka. Dne 8. t. m. so se vršile na Reki nadomestne državnozborske volitve. Izvoljen je bil kandidat Khuenove narodne delavske stranke dr. Vio z 1007 glasovi proti avtonomistu R. Zanella, kateri je dobil 723 glasov.

Opatija. Poskušen samoumor. V hotelu „Stephanie“ v Opatiji uslužbena 21letna sobarica Helena Glaser iz Maribora se je poskusila s sublimatovo raztopino usmrtiti. Ker je bila zdravniška pomoč takoj pri rokah, se je odvrgla neposredna smrtna nevarnost, vendar je položaj samoumorilke jako resen. V pismu, ki ga je pisala svoji materi, izjavlja, da si vzame življenje, ker jo je njen ljubček, nek mlad nemški slikar, zapustil.

Narodno-obrambno delo.

Iz nasprotnega tabora. V nedeljo dne 12. t. m. se vrši na Pobrežju v Rojkovi gostilni občni zbor podružnice šulferajna. — V nedeljo dne 12. t. m. se ustanovi v Razvanju šulferajna podružnica. Predaval bo strokovni učitelj Karol Bienenstein. — Dne 4. t. m. se je vršil v Studencih občni zbor tamošnje šulferajne podružnice, eno uro pozneje pa občni zbor društva nemškega otroškega vrta. Šulferajna podružnica je imela lansko leto 1178 K dohodkov, katere se je dalo društvu nemški otroški vrtec. Slednje je pa zopet imelo 3472 K 44 v dohodkov, izdatkov pa 2913 K 93 v. Članov je bilo 80. Članom, ki so bili v denarnih zadregah, se je dalo 1360 K (Aha!) V odbor so bili voljeni: Mayer, Hallecker, Pugšic, Venišnikar, Kašpar, Rozmanič, dr. Jurič, Hofer, Konegar, Brus, Zeriace, Muster, Ulrich, Sever. Sklenilo se je tudi, da se razširi otroški vrtec in da se postavi telovadnica. — Dne 5. t. m. je imela pesniška šulferajna podružnica v Hojnikovi gostilni svoj letni občni zbor. Članov je imela 39, dohodkov pa celih 100 K. V odbor so bili voljeni: Pile, Millner, Günther, Hojnik. Povdarjalo se je, da je splošna želja, da bi se zidala na Pesnici nemška šola. Dobili so že zastoj stavbeni prostor, na katero se je 740 K in navozil se je že material. S tem se pa ni vse narejeno, denarja nimajo več, zato so pa sklenili, napraviti veliko beračijo. — V šulferajne nabiralniške na Pobrežju se je nabralo od 4. novembra 1910 do 28. februarja 1911 v Plevčakovi gostilni 66 K 9 vin., v Rojkovi 61 K 18 vin., v Reibenschuhovi 3 K 38 vin. in v Wornigovi 2 K 93 vin. — V soboto dne 18. t. m. se vrši v mariborski kazini šulferajna zabavni večer. Slovenci mariborske okolice, na delo! — Ne spite nepravilno spanje pravičnega, zdramite se!

Nemška požrtvovalnost. Poročali smo že, da je strl nekdo v Štorah šulferajnov nabiralnik. Zaprti so nekega obrtnika iz Celja, pa so ga morali izpustiti, ker mu niso mogli nič dokazati. Sedaj pa leti sum na nekega nemškega učitelja. To so pa res junaki, ti naši spodnjestajski nemški — pardon, Nemci!

Boj za zemljo stopa na Češkem vedno bolj v ospredje. Nemci merijo sedaj posebno na veleposestva, da bi jih potem razkosali in kolonizirali Nemce. Iglavska mestna občina je nedavno kupila veleposestvo Rahtirov, radi česar sta prišli v veliko nevarnost 2 šoli Češke Šolske Matice. Sedaj kupuje iglavska občina veleposestvo Vetrny Jenikov. Čehi se boje, da jih hočejo Nemci odrezati od Morave po pasu nemških veleposestev.

Budjeviški nemški jezikovni otok se krči. Ne mislimo tu na znano mesto Č. Budjevice, ki ima itak že dolgo ogromno češko večino, ampak na okolico. Dočim je izkazovala leta 1880 še cela vrsta občin 80 ig še več odstotkov nemškega prebivalstva, so po zadnjem (1910) zasebnem ljudskem štetju samo še tri občine z nemško večino: Roudne 65%, Homoly 53% in Litvinovice 52%. Izid uradnega ljudskega štetja se najbrž ne bo mnogo ločil od zasebnega, ker se pri češkem privatnem štetju nemškutarji in renegati ne štejejo za Čehe.

Dvamilijonska Roseggerjeva zbirka je bila v plačana že začetkom leta 1911. Sedaj pa nabirajo Nemci za tretji milijon — in bodo kmalu že na cilju. Februarjeva številka „Der getreue Eckart“ izkazuje že 1385 „stavbnih kamnov“, manjka jih torej še samo 615. — Slovenci, darujte „Slovenski Straži.“

Moravsko. Letos obhaja „Nordmährerbund“ petindvajsetletnico svojega obstanka ter šteje okroglo 50.000 članov. Starejši kot to društvo je samo nemški „Schulverein“ (1880) in „Böhmerwaldbund“ (1884), vendar je „Nordmährerbund“ bil prvi v več ozirih. Tako je nastavil prvi potovalne učitelje, prvi je začel izdajati svoj list „Mitteilungen“ in prvi je uvedel srečkanje. Ravnotako je začel ustanavljati kot prvi nekatere mladeniške zveze. Ob svojem jubileju se hvali s svojim blagodejnim delom. Na tako obširni meji je baje zastavil s svojim delom v vsakem kotiču, da jal podpore za poučno potovanja, ustanavljal knjižnice, prirejal božičnice. Podpiral je ustanavljanje otroških vrtcev, šol in opoldanskih kuhinj. Ob tej priliki toži tudi, da „naval“ Čehov ni bil nikoli tako silen, kakor ravno sedaj. Ljudsko štetje je baje pokazalo, v kaki nevarnosti je Olomuc. Ker je treba k uspešnemu delovanju denarja in zopet denarja, zato pozivlja Nemce, naj darujejo pridno za „Grundkauf-fond.“ Do konca tega leta hočejo nabrati 200.000 K, ter se obračajo na vse občine, društva, posojilnice in posameznike, naj store svojo dolžnost. Doseđaj je že podpisanih 63.700 K, plačanih pa 13.600 K. Druga zbirka je namenjena za vdove in mladino.

Narodno gospodarstvo.

Ce hočete imeti gorak hlev, nasujte nad betonskim stropom v hlevu kakih 8 do 10 cm na debelo zdrobljene šote ali žaganja. Med šoto ali žaganje pomešajte nekaj prav finega in suhega peska (sviža ali sipe). Fin pesek gre mišim in podganam v oči in ušesa ter jih takoj prežene, če se hočejo naseliti v šoti ali v žaganju. Nad šoto ali žaganjem je seveda treba narediti lesena tla. Na ta način naredite tudi betonski strop gorak, a močenje kateregakoli stropa v

hlevu morate obenem preprečiti z dobro prezračevalno napravo, ki odvaža tudi vlago, ki je v hlevskem zraku. Edino prava prezračevalna naprava v hlevu so oddušniki v stropu, ki gredo kakor dimniki skozi podstrešje in so speljani čez streho.

V čem se razlikuje Tomaževa žlindra od superfosfata? Tomaževa žlindra je, kakor superfosfat, v prvi vrsti fosforato gnojilo, dasiravno se nahaja v nji še kakih 50% porabnega apna. Fosforova kislina Tomaževe žlindre se pa ne topi v vodi, kakor superfosfatova fosforova kislina, zato je marsikateri mislil, da vsled tega ni mnogo vredna. Potom mnogoštevilnih poskusov pa se je končno dognalo, da je fino semleta Tomaževa žlindra vendar izborna umetno fosforovo gnojilo, ker se topi v njej nahajajoča fosforova kislina v prav šibkih kislinah in pa kislih sokih, ki jih izločujejo rastlinske korenine. Seveda pa ni vsaka žlindra enaka, a najboljša je takšna, ki vsebuje vsaj 80% v citronovi kislini raztopne fosforove kisline. Naši prvi kmetijski kemiki pravijo, da je fosforova kislina prej navedene Tomažove žlindre tako izdatna in toliko vredna, kakor superfosfatova v vodi raztopna fosforova kislina. Zajamčeno čista Tomaževa žlindra se prodaja izključno v plombiranih vrečah.

Kdaj je gnojiti s Tomažovo žlindro? Izprva se je mislilo, da mora ležati Tomaževa žlindra več časa v zemlji, da se laže raztopi in marsikateri misli še dandanes, da se mora trositi le v jeseni, če se hoče imeti kaj vspeha, a dokazano je, da se vspeh doseže, čeprav bi se raztrosila namesto pozimi pri ozimni, šele spomladi, kar povzroča setve, kajti saj se raztrosi po travnikih kar povzroča ter doseže izborne vspehe. Na travnikih in pašnikih se priporoča raztrositi žlindro takoj po prvi košnji poleti, ali pa v jeseni po drugi košnji, trosi se jo pa lahko skozi vso jesen in zimo, če je vreme za to primerno, a tudi spomladi, ko se zemlja odtaja. Na polju zadošča, če se raztrosi Tomaževa žlindra jeseni, ali pa spomladi, in nato podorje. Raztrosi se lahko tudi po preorani nji, samo je treba podvleči jo potem z brano.

Setve. Setve so dobro prezimile. Tako poročajo nekateri listi. S tem se začne zopet doba cenitve žetve, z namenom pospeševati špekulacijo. Kako težka pa je cenitev, dokler sad še več ali manj nezrel na polju stoji, je pač vsakemu lahko umljivo. Toda špekulacija je iznajdljiva. Žetev se še potem, ko je žito že požeto in omlačeno, ne da natančno ceniti. Saj se je zadnje tedne pokazalo, da je bila žetev v Avstro-Ogrski dosti slabša, kakor so pa tudi nešpekulativni krogi pričakovali.

Kuga-slinovka. Opravičena je bojazen, da se slinovka ne bo tako hitro odpravila iz naših krajev, kot je prišla. Spomladno vrvenje na deželi in toplejše vreme še utegne slinovko med živino bolj razširiti. Da se torej naša živinoreja, skoraj edini vir našega kmeta v sedanjih resnih dneh obvaruje katastrofalne nesreče, je nujna dolžnost živinorejcev samih, da uporabijo vsa sredstva, da se zatere slinovka še predno napoči toplejši dnevi. Hlevi se naj zaprejo, prepove se naj vstop tujim osebam, le oni naj ima vstop v hlev, ki ima v njem opravke. Pobeliti je treba takoj vse stene z apnenim beležem. Med gnoj je treba natrositi apna in ilovice. Tudi z lizalom naj živinorejci ne štedijo. Živino je treba opazovati ter vsako sumljivo znamenje naznaniti živinozdravniku, oziroma županu. Pri občinskih uradih se dobe tudi natančna navodila glede postopanja proti slinovki. Živinorejci, stvar postaja resna, torej pozor!

Japonec o katoliški cerkvi.

Začetkom tega leta je posetil San Francisko odličen gost iz cesarstva vzhajajočega solnca, namreč Yenkiu Ozaki, načelnik mesta Tokio. Ozakija smatrajo njegovi rojaki za enega najznamenitejših ljudi na Japonskem.

Ta Ozakijev poset v San Francisko je za nas zato pomenljiv, ker je pri tej priliki govoril tudi o katoliški cerkvi, ter je med drugim rekel tudi to:

„Preteklo leto je dr. Masaharu, profesor primerjajoče zgodovine verstva šel na poučno potovanje v Evropo, da bi tem bolje spoznal katoliško cerkev in njeno redovništvo. Rezultat njegovega proučavanja je bil, da je katoliška cerkev najmočnejša, najbolj dovršena in najvišja institucija, kar jih človeška zgodovina pozna. Radi njenega vstrajanja pri principu avtoritete je katoliška cerkev edina, katero se more priporočati Japoncu.“

Z navdušenjem je pripovedoval o svetnikih, katerih moralni ideali so potrebni, posebno v tako materialistični dobi, kot je naša.

„Svetnik“, je rekel, „je potreben faktor ravno za socialni napredek. Tajni, toda močni vpliv, kateri izvira iz redovništva, usluge, katere so oni izkazali človeštvu, so neprecenljive. Študij osebnosti in delovanja sv. Frančiška Asiškega je napravil velik vtis na dr. Masaharu. Dobil je dovoljenje od Vatikana, da sme obiskati samostan reda sv. Klare v Rimu. Mater predstojnico opisuje on kot ženo velike inteligence, ki je tudi na najglobljišja vprašanja odgovarjala z duhovito jednostavnostjo. On je obiskal tudi več samostanov Lazaristov, Dominikancev, Benediktincev in Frančiškanov.“

„Jaz sem našel življenje znotraj samostanskih zidov“, piše on, „nasprotno vsakemu pričakovanju obširano z veseljem. Skandalozne vesti o samostanih izhajajo večinoma od odpadlih udov. Veseli in živahni karakter, ta iskrenost vseh redovnikov, s katerimi sem se spoznal, je na mene najpovoljnejše učinkovala. Jaz sem med njimi našel mnogo dobrih prijateljev, ter si še zmiraj dopisujem z nekaterimi izmed njih. Ako samo na frančiškane pogledamo, čutimo, da vse preje izgine, kot pa duh krščanstva. Ako pa motrimo budizem, vidimo na svojo žalost, kako njegovo, nek-daj cvetoče redovništvo žalostno razpada.“

Zrakoplovstvo.

Kdor se je v zrakoplovu dvignil v zračne višine, ne prihaja v popolno tišino, kakor to pripovedujejo mnogi fantastični zrakoplovci. Nasprotno, vsak šum, vsak ropot na zemeljski površini se čuje v zrakoplovu še v precej znatni višini. To se tolmači tako, da se zvočni valovi navzgor lažje širijo, ker prihajajo iz gostejših zračnih slojev v redkeje, in tudi radi tega, ker valovi v smeri navzgor ne nahajajo na nikake zapreke, kakor se to dogaja na zemeljski površini.

Zvižganje lokomotive se čuje v zrakoplovu še v višini 3000 metrov; ropotanje železniškega vlaka še v višini 2500 metrov, lajanja psov in strel puške čuje se pri 1800 metr. višine, kričanje zbranega ljudstva, zvonjenje in kukurikanje petelinov še v višini 1600 metrov. V višini 1400 metrov čuje se še povsem do-bro bobnanje in instrumente orkestra, a pri 1200 metrih višine drdranje kočijo po cesti.

V višini 1000 metrov razločuje se točno človeški glas. Pri 900 metrih kvakanje žab. Nekako čudno se zdi, ko se človek v zrakoplovu razgovarja s človekom na zemlji. Dočim človek v zrakoplovu razume onega, ki na zemlji govori, še v višini 500 metrov, ne razume oni na zemlji govora iz zrakoplova že pri višini 100 metrov. Oblaki in megle nimajo velikega vpliva na širjenje zvoka.

Književnost in umetnost.

Vrtec, časopis s podobami za slovensko mladino. Vsebina: 1. Moja sobica. Pesem. 2. Hrepenenje. Pesem. 3. Miška. Črtica. 4. Do Jordana in Nila. Poto-pisna črtica. 5. O milanski stolnici. Opis. 6. Med-ved in lisica. Basen. 7. Pri oknu. Pesem. 8. Iz mo-jih detinskih dni. Črtica. 9. Listje in cvetje.

Cas, znanstvena revija Leonove družbe. V. let-nik, 3. številka, ima sledečo vsebino: 1. Metafiziški razvoj budizma. Franc. Terseglav. 2. Socialne tvorbe pri Jugoslovanih. Dr. J. Adlešič. 3. Naturalistične in realistične moderne slovenske drame. Profesor Adolf Robida. 4. Socializem in vera. Dr. A. Ušeničnik. 5. Listek: Verstvo. — Filozofija. — Socialno vprašanje. — Literarna kritika. — Literarne vesti. — Glasnik Leonove družbe. — „Cas“ izhaja desetkrat na leto. Naročnina 7 K, za dijake 4 K. Za člane Leonove dru-žbe je naročnina plačana z letnino. Naročnina se pošilja na Leonovo družbo, ali na „Cas“ v Ljubljani.

„Mentor.“ III. letnik. Zvezek 6. — Vsebina: Silvester. F. S. Finžgar. Dalje. — Črna lisca. Pro-fesor Fr. Pengov. Dalje. — Radovan. Zaloigra v štirih dejanjih. Josip Logar. Dalje. — Zrak. Profesor dr. Anton Ratajec. — Zimsko cvetje. Profesor Fr. Pengov. — Zanimivosti iz našega štetja. Dr. A. Bre-znik. — Navod za šahovo igro. A. Uršič. Dalje. — Drobiž: Rešitev ugank v 5. številki „Mentorja.“ U-ganke. Uganke za risarje. Naše slike. Zlo na svetu. Zgodovinske anekdote. Nekaj o umetnosti. Vera, mati umetnosti. Vera ni privatna stvar. Predsodki o kato-liški veri. O berilu.

Razgled po svetu.

Redka hladnokrvnost. V mestu Kalkutta v In-diji se je peljal vladni inženier Colwey v svojo pisar-no. Med potom je vrgel neki 50letni Bengalec bombo v velikosti žoge v njegov avtomobil. Inženier je pa vjel bombo v zraku z roko in je tako preprečil, da ni eksplodirala. Tako si je rešil življenje. Pač redek slučaj hladnokrvnosti.

Urad za svetovni jezik. Dne 27. februarja se je v Bernu konstituirala zveza za ustanovitev urada za svetovni jezik v Brnu. Predsednik je državnozvezni svetnik Frey, podpredsednika pa kantonski svetnik Gobot (Bern) in profesor Ostwald (Lipsko). Zveza pošlje švicarskemu zveznemu svetu spomenico s poba-bilom, naj vpraša pri vladah vseh kulturnih držav, ne bi li hotele odposlati delegate na mednarodno kon-ferenco, ki bi se bavila s proučevanjem vprašanja o pomožnem svetovnem jeziku.

Velika ženitvanjska pojedina se je vršila v mi-nulem predpustu v Racsmađarovu na Ogrskem, ko se je mladi kmet Josip Schneider poročil z lepo Marijo Müller. Ženitvanjsko slavlje se je začelo v pondeljek zjutraj in je trajalo do četrtega po noči. Bilo je 1400 svatov, ki so pojedli enega na razniju pečenega vola, 2 junici, 8 telet, 6 jagnjet, 650 gosij, 650 puranov, 1203 navadnih kokoši, 60 golobov, 2400 hlebov kruha, 400 zavitkov biškotov in 100 kg rižov. Popili so 60 hl vina in 100 sodčkov piva. Sviralo je pet godb. In potem govorimo o slabih časih!

Svoje zdravje

V. Feller v Stabici, Elsin trg št. 264. (Hrvaško).

si ohranite! Slabosti in bolečine Vas gotovo zapuste, Vaše oči, živci, mišice, kite zopet dobro, ako rabite pristni Fellerjev fluid z znamko „Elzafluid“. Dvanajstotica

postanejo močne, Vaše spanje bo zdravo, počutili se boste za poskušnjo 5 K pošt. prosto. Proizvajatelj je lekarnar E.

